ANUL I No 89 — 6 PAGINI 2 LEI — 11 — Sâmbătă 1 Noembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.08.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

Atitudini jignitoare

După războiul mondial, America a trecut prin nenumărate crize economice şi morale. Deşi cei trei ani de neutralitate sporiseră considerabil capitalurile marilor întreprinderi yankee, problemele care s'au pus poporului american după încheierea păcii n'au putut fi soluţionate în acord cu multiplele şi variatele interese ale noului Continent. Sforţările supraomeneşti ale succesorilor lui Wilson de a îndrepta lucrurile au dat greş. Fiecare american ajunsese la concluzia că participarea la războiul european fusese fatală. De aceea vechile doctrine izolaţioniste au reînceput să câştige teren. Insuşi d. Roosevelt, prin măsurile de ordin general luate la începutul primei d-sale presidenţii a încurajat desfacerea Americii din ţesătura intereselor europene. „Să lăsăm Europa cu războaele şi comunismul ei în pace"! Acesta era strigătul care se auzia pretutindeni în America, după 1930.

Fără îndoială, primejdia comunistă începea să fie adânc simţită în Statele Unite, poate mai adânc simţită decât în oricare altă ţară din lume. Revoluţia rusă avusese un puternic ecou în rândurile muncitorimii americane, exploatată fără milă de marii industriaşi. Nenumăratele greve declarate de masse imense de muncitori, deschiseră ochii oamenilor politici asupra acestei primejdii şi dorinţa lor de a se izola de Europa isvora tocmai din teama, din zi în zi mai accentuată, a întinderii bolşevismului.

Istoria a înregistrat însă multe ciudăţenii şi oricâtă logică ar folosi omul de ştiinţă în explicarea faptelor omeneşti, el ajunge totuşi câteodată să nu mai priceapă nimic din înlănţuirea lor.

E cazul schimbării care s'a produs recent în politica Americii.

Din duşmană de moarte a ajuns astăzi aliata comunismului. Mai mult: sprijinitoarea lui. D. Roosevelt, care acum 9 ani se străduia să stăvilească influenţa boşlevizantă a Europei în patria sa, pactizează acum cu Stalin şi-i promite pe toate drumurile ajutor nelimitat. Schimbarea la faţă s'a produs peste noapte, şi fără vreo cauză lămurită.

Popoarele Europei, solidare în lupta împotriva bolşevismului, au înregistrat cu tot calmul hotărîrea Americii de a ajuta Rusia Sovietică. Ele ştiu de altfel ce înseamnează ajutorul american şi de aceea n'au dat prea multă importanţă noii politici a d-lui Roosevelt. Statele Unite nu vor influenţa mersul războiului şi nici rezultatul lui final. Alianţa lor cu Rusia este sub acest raport lipsită de seriozitate.

Ceva mai grav este însă aspectul moral al problemei.

Când Europa luptă pentru exterminarea celui mai mare duşman al ei şi al civilizaţiei omeneşti, America, printr'o politică lipsită de scrupule încearcă să zădărnicească această luptă sau s'o întoarcă în favoarea sovietelor. Chiar dacă în concepţia americanilor tot ce este corect economiceşte este corect şi moraliceşte, simpatia lor neaşteptată pentru Bolşevici nu poate fi scuzată prin această concepţie. Cu atât mai mult cu cât ei înşişi vor să dea alte explicaţii alianţei cu Rusia. Explicaţii, care de cele mai multe ori, sunt profund jignitoare pentru europeni.

Aşa, de pildă, fostul ambasador al Statelor Unite în Belgia şi Rusia, d. Davis, vorbind la o întrunire despre ajutorul dat Sovietelor, a pretins că bolşevicii luptă pentru civilizaţie şi în plus luptă şi pentru apărarea Statelor Unite.

Oricât de inoperantă ar fi politica Americii şi oricât de nepăsătoare ar fi Europa faţă de sforţările ei de război, acest fel de explicaţii dovedeşte că oamenii politici americani şi-au pierdut echilibrul. Ei nu fac altceva decât să adâncească prăpastia dintre cele două continente şi nu spre folosul Americii şi nici în detrimentul Europei. Lumea veche poate trăi şi prin propriile ei resurse. Civilizaţia ei sprijinită pe o străveche tradiţie, are la îndemână toate elementele necesare pentru a-şi menţine ritmul normal de desvoltare. Dar pripita, sgomotoasa şi trufaşa civilizaţie americană, atât de tributară civilizaţiei europene, fără sprijinul acesteia va intra, în mod necesar, într'o criză care poate să-i fie fatală.

Oare, nu cunosc oamenii d-lui Roosevelt acest adevăr elementar?

NOUA MĂSURĂ A CONDUCĂTORULUI PENTRU PEDEPSIREA SPECULANŢILOR

Conducătorul Statului nu pierde nici o clipă din vedere grija pentru normalizarea pieţei interne de consum, care dela un timp luase aspectele unei specule modelată după fantezia negustorilor hămesiţi după câştiguri cât mai grase. Consumatorul era expus să privească neputincios la prea disproporţionata urcare a preţurilor, căindu-se amarnic că nu s'a făcut negustor, pentru ca rolul lui să fie inversat.

Piaţa trebue menţinută la nivelul posibilităţilor de existenţă ale cetăţeanului de rând. Dacă dispare această notă generală, echilibrul se rupe şi defecţiunea va avea consecinţele cele mai grave. Cetăţeanul e ameninţat să-şi vadă complect redusă putinţa lui de traiu şi să tremure încovoiat sub apăsarea zilei de mâine, torturat de spectrul mizeriei şi al foamei.

Dar în ţara aceasta, înzestrată de natură cu atâtea posibilităţi şi rodnicii — cu mult superioare altor ţări — este inadmisibilă o asemenea rupere de echilibru şi încercările făcute păreau cel puţin ciudate.

România nu e o ţară lipsită. Cu toate vremurile excepţionale, ea are de toate. Problema este să se pună bună rânduială. Să se oprească specula şi scumpetea şi să se descopere depozitele clandestine. Insuşi Conducătorul Statului a coborît în piaţă, a făcut constatări şi a luat urgente măsuri, al căror efect s'a şi văzut.

Dar negustorii necinstiţi, văzându-se împiedicaţi să vândă cu preţuri de speculă, au început să recurgă la un alt mijloc de înşelăciune: înşeală la cântar. Printr'o abilitate neobservată de cumpărător sau printr'o deviere a cântarului, ei ajung totuşi să realizeze un preţ ridicat, prin faptul că îţi vând kilogramul cu o oarecare lipsă, care, totalizată la mai multe cazuri, compensează lipsa dela preţul urmărit de ei şi interzis de autoritatea Statului.

Ochiul Mareşalului scrutează însă totul şi sesizează orice mişcare. De aceea a trebuit să vină cu o nouă măsură, prin care să împiedice şi să sancţioneze aspru şi această necinstită manoperă a negustorilor necorecţi. Comunicatul publicat eri în coloanele gazetei noastre are următorul lapidar conţinut:

„Din ordinul d-lui Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, se face cunoscut că a luat fiinţă un corp de detectivi, cari au însărcinarea să cântărească alimentele vândute de negustori pe piaţă, iar cei găsiţi în neregulă urmând să fie internaţi în lagăr".

Comunicatul a produs o senza-

George A. Petre

(Continuare în pag. II-a)

Noul ministru al statului Manciuko în România a prezentat scrisorile de acreditare

Eri la orele 12 a. m. M. S. Regele a primit la castelul Peleş dela Sinaia pe Excelenţa S. Lü I Wen ministru plenipotenţiar şi trimis extraordinar al Statului Manciuko.

In sala florentină a castelului, d. ministru a prezentat Suveranului cu ceremonialul obicinuit, scrisorile sale de acreditare, în prezenţa d-lui prof. Mihai A. Antonescu, preşedinte ad-interim al Consiliului de miniştri şi ministru ad-interim al Afacerilor Străine.

D. ministru plenipotenţiar şi trimis extraordinar al Statului Manciuko, a rostit cu acest prilej următoarea cuvântare:

DISCURSUL D-LUI MINISTRU LÜ I WEN AL MANDCHOUKO-ULUI

MAJESTATE,

Sunt profund onorat de a remite Majestăţii Voastre astăzi Scrisorile de acreditare prin care Majestatea Sa Impăratul, Augustul meu Suveran, m'a numit ca trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar şi şi mi-a ordonat să activez pe lângă guvernul Majestăţii Voastre.

Relaţiunile de Stat între Mandchuoko şi România au fost întemeiate în Decembrie anul trecut prin recunoaşterea Mandchouko-ului de către România; de atunci relaţiunile de prietenie şi de bună înţelegere au devenit din ce în ce mai cordiale şi mai sincere şi nutresc speranţa încrezătoare şi nu mă îndoesc deloc că relaţiunile politice, economice şi culturale între ambele State se vor desvolta cu timpul tot mai strâns şi mai tare.

Majestatea Sa Impăratul, Augustul meu Stăpân, m'a însărcinat să activez în România şi în acest mod mi-a încredinţat o înaltă şi importantă misiune pe care mă voi strădui să o îndeplinesc cu cea mai mare sinceritate şi bunăvoinţă. In această strădanie îndrăznesc să-mi exprim speranţa de a primi atât favoarea mult apreciată a Majestăţii Voastre şi a Conducătorului Statului precum şi binevoitorul concurs şi ajutor al Guvernului. Majestatea Voastră a trimis deja în Mandchouko pe trimisul său E. S. Generalul Băgulescu şi a acordat în acelaş timp Majestăţii Sale Impăratului Mandchouko-ului „Colierul Ordinului Carol I".

Mă simt adânc onorat de a transmite Majestăţii Voastre întreaga recunoştinţă a Augustului meu Stăpân pentru decernarea simbolului celei mai mari prietenii precum şi de a-i transmite mesajul hotărârii imperiale prin care Majestatea Voastră s'a acordat cel mai înalt Ordin Imperial „Ta hsün wei Lan hua chang Chin shi" (Marele Colier al Ordinului Orhideelor) împreună cu „Lan hua Ta shou chang" (Marea Cruce a Ordinului Orhideelor cu mare Cordon), şi a exprimat dorinţa ca relaţiunile amicale între ambele Case Domnitoare să se desvolte din ce în ce mai mult.

Mă folosesc de această ocaziune pentru a exprima Majestăţii Voastre cele mai sincere ale mele urări pentru prosperitatea personală şi şi întregul succes al Majestăţii Voastre precum şi pentru prosperitatea mult apreciatului Regal al Majestăţii Voastre.

RASPUNSUL MAJESTĂŢII SALE REGELUI

Domnule Ministru,

Primesc astăzi cu cea mai vie satisfacţie din mâinile D-voastră, Scrisorile prin care Majestatea Sa Impăratul Vă acreditează în calitate de Trimis Extraordinar şi Ministru Plenipotenţiar.

Puteţi fi încredinţat, d-le Ministru, că sunt ca şi Domnia Voastră, însufleţit de speranţa că prietenia dintre Mandchucho şi România se va cimenta din zi în zi mai mult, datorită aceloraşi mari idei care îndrumează idealurile politice, economice şi culturale ale ambelor noastre ţări.

Vă mulţumesc totodată, Domnule Ministru, pentru frumoasele cuvinte prin care mă asiguraţi de strădania cu care veţi căuta a Vă îndeplini misiunea pe care Majestatea Sa Impăratul V'a încredinţat-o şi Vă rog să fiţi convins că veţi găsi la Mine, la Conducătorul Statului şi în Guvern cel mai cald sprijin pentru îndeplinirea misiunei D-voastră.

Cu acest prilej Vă rog să fiţi interpretul Meu cel mai preţios pe lângă Augustul Domniei Voastre Suveran, spre a-I transmite viile Mele mulţumiri pentru dovada de prietenie pe care Mi-a arătat-o conferindu-Mi şi remiţându-Mi prin Domnia Voastră cel mai înalt Ordin Imperial, Marele Colier al Ordinului Orhideelor împreună cu Marea Cruce cu Cordon a Ordinului Orhideelor.

Domnule Ministru, fiţi bine venit printre noi!

Troiţă la margine de drum basarabean

Sensul unei adânci prefaceri în România

Copiii Naţiunei

D. Mareşal Ion Antonescu, Comandantul de căpetenie al armatei noastre şi Conducătorul Statului, a hotărît ca orfanii ostaşilor căzuţi eroic în acest Sfânt şi mântuitor războiu să fie crescuţi în şcolile şi pe cheltuiala Statului. Vor fi copiii Naţiunei recunoscătoare pentru jertfa atâtor bravi părinţi. Copiii aceştia, cari au simţit mai greu ca oricine cumplita lege a războiului, la o vârstă încă fragedă, vor regăsi în grija şi dragostea colectivă o parte din afecţiunea părintească pierdută pentru totdeauna, vor putea să-şi însuşiască, în condiţiuni satisfăcătoare, cunoştinţele trebuitoare pentru a-şi face drum în viaţă şi vor căpăta educaţia patriotică pe măsura supremului exemplu de jertfă, pe care li l-au lăsat ca scumpă moştenire părinţii lor căzuţi vitejeşte la datorie.

Este în hotărîrea aceasta a Mareşalului Conducător întreaga înţelegere morală a vremurilor noi, pe care le făuresc cu vrednicia lor pe câmpurile de luptă ostaşii noştri dragi. In războiul, pe care îl ducem, contează nu numai biruinţele materiale realizate, oricât de strălucite ar fi ele, ci şi biruinţele morale pe seama noastră şi asupra noastră a tuturor, cari vor înălţa România pe ziua de mâine, în primele rânduri ale ţărilor civilizate şi îi vor da rolul ce i se cuvine în organizarea Europei Noui. Cu marea sa înţelegere a vremurilor, Mareşalul Ion Antonescu păşeşte hotărît înaintea acestor prefaceri din adâncuri ale lumei. Lupta împotriva bolşevismului e aproape de biruinţa finală şi lumea îşi va căuta apoi aşezările ei cele mai potrivite, într'o atmosferă purificată de otrăvurile jidăneşti şi ameninţările turburi ale comunismului. Noi românii, n'am stat să ne cumpănim, când a fost vorba să ne dăm tributul nostru acolo, pe câmpurile de încleştare ale războiului din răsărit; am intrat cei dintâi în războiu alăturea de vitezele armate germane şi suntem în primele rânduri pe drumul biruinţei.

Tot astfel nici în ordinea morală a lucrurilor n'am rămas în urmă. Dumnezeu ne-a ajutat să avem în frunea conducerii ţării un om de omenie şi un cârmaciu înţelept, ca Mareşalul Antonescu. Gândul lui de părinte al tuturor ne călăuzeşte spre a pregăti ostaşilor noştri, cari luptă vitejeşte pe front, o ţară vrednică de truda şi jertfa lor de fiecare clipă, o ţară de ordine, de disciplină, de muncă, dar şi o ţară de înalte principii morale călăuzitoare. Acesta este înţelesul adânc al poruncii Mareşalului Conducător, de a se da copiilor Naţiunei ocrotirea şi creşterea, de care pierderea părinţilor lor în războiu, i-ar fi lipsit. Căci dela acest început, cu fondul lui de duioşie, vor porni rând pe rând marile şi adâncile prefaceri de mâine într'o nouă Românie mărită, purificată şi înălţată. D. dr. Goebbels, ministrul propagandei în Germania, scria deunăzi un articol în care arăta ce datoreşte poporul german către ostaşii lui de pe front. Asta dovedeşte că şi alţii se gândesc să pregătească acestora nu numai o paradă în ziua întoarcerii lor triumfale acasă, ci aşezări de temeiu, în care să afle toată mulţumirea unei vieţi de pace temeinică şi de muncă nouă şi în îmbelşugare. Acelaş lucru săvârşeşte pe seama ostaşilor noştri fapta de fiecare clipă, voinţa de fier şi dragostea românească a Mareşalului Conducător.

D. I. Cucu

FILOSEMITISMUL CU TÂLC AL D-LUI ROOSEVELT

Discursul pe care d. Roosevelt l-a rostit de „Ziua Marinei" este concludent pentru ceiace trebue să se creadă la Berlin şi în celelalte capitale ale Axei. Tonul şi, mai ales, conţinutul acestui discurs este considerat ca o jignire, ca o provocare, la adresa poporului german. Că discursul d-lui Roosevelt este îndreptat cu precădere împotriva poporului german se vede din ameninţarea aruncată, cu acest prilej, de d. Roosevelt. Preşedintele Statelor Unite a spus — şi aceasta a auzit-o şi o citeşte încă toată lumea — că „americanii au obligaţia de a contribui, în ce îi priveşte, la distrugerea hitlerismului". Care va să zică, d. Roosevelt îşi ia obligaţia — în numele americanilor — să contribuie la distrugerea hitlerismului. D. Roosevelt, ca şef de Stat, poate să facă astfel de declaraţii numai într'un caz şi anume acela în care zarurile ar fi fost aruncate. Dar pentru d. Roosevelt nu numai că zarurile n'au fost aruncate, dar poate că va mai trece mult până când vor fi aruncate, dacă vor fi — totuşi — aruncate. Aşadar, d. Roosevelt vorbeşte ca şi când ar fi declarat războiu, dar face doar atât — din ceiace spune — ca să nu înceapă războiul.

Pus la cale de oculta iudaică, deţinătoare integrală a forţei capitaliste, d. Roosevelt a mai rostit un discurs în plus, de astă dată cu vădite preocupări filosemite. Pe d. Roosevelt ar trebui să-l intereseze numai libertatea către pieţele de desfacere pentru producţia de armament a Statelor Unite şi numai atât. Pentrucă dacă d. Roosevelt a creiat cu multă iscusinţă o psihoză de războiu pentru a aplica întregei industrii americane acelaş regim excepţional, în vederea unui negoţ de armament de proporţii încă necunoscute până acum, d. Roosevelt este obligat să asigure — cu orice riscuri — şi desfacerea producţiei de armament. Fără doar şi poate, acest lucru preocupă în primul rând pe d. Roosevelt. Şi aceasta se vede din atitudinea belicistă, de intimidare, pe care d. Roosevelt şi-o ia privind crunt când peste Atlantic, când peste Pacific. Bineînţeles, în ce-l priveşte, d. Roosevelt are dreptate, foarte mare dreptate. Un negustor, mai ales unul de armament, nu poate avea decât dreptate în timpuri sumbre ca acestea de măceluri, cu nevoi din ce în ce mai acute, reclamate — în acelaş măsură — de războiul de apărare ca şi de războiul ofensiv.

Şi, cu toate acestea, d. Roosevelt — în discursul rostit de „Ziua marinei" — a manifestat şi vădite preocupări filosemite, deoarece de data aceasta d. Roosevelt îşi ia obligaţia să contribue la distrugerea hitlerismului.

Ameninţând în numele americanilor, d. Roosevelt pune accentul pe sistemul politic al regimului din Germania, fără să pomenească măcar de voracitatea iudaică a capitalismului pe care îl patronează şi care, de fapt, este răspunzător de războiul pe care îl duce Germania.

Pasionat să contribue la distrugerea hitlerismului, d. Roosevelt se trădează ceiace este, dorind să-şi desfacă producţia de armament, ieşită din fabricile iudaice şi cu capitaluri la fel.

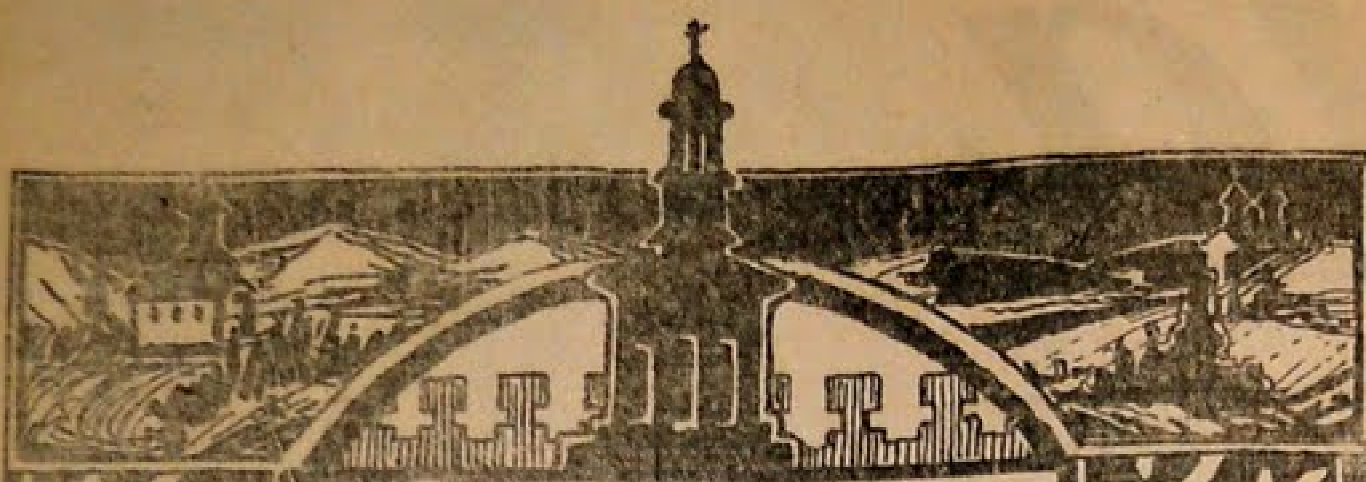
Filosemitismul d-lui Roosevelt are tâlc.

Cari, însă, vor fi sentimentele rasiale ale d-lui Roosevelt în Extremul Orient, unde desfacerea producţiei de armament — din acelaş fabrice şi cu acelaş capitaluri — întâmpină piedici de netrecut?

O stradă din Odesa

DUH ȘI SLOVĂ

Răzbunare*)

Știu c'am să'nving, mi-au spus-o strămoșii
Și tata când mă pupa noaptea pe frunte,
Mi-au turnat-o în sânge la răscruci de nopți cocoșii
Și m'au botezat în ea de ciudă zânele când au vrut să mă înfrunte.

Neam de Sisyph obosit,
Am tulburat pădurile, cum se tulbură apele,
Am jurat de mii de ori să mă răzbun însutit
Și din carnea femeilor am mușcat ca șarpele.

Mi-am lăsat satul să-l târască pârâiele'n Nistru,
Casa nașterii mele am aruncat-o pe-un ban,
Am ucis-o'n dragoste pe fata lui Nichita Calistru
Și mai nu l-am stupit în față pe fiecare țăran.

Vremea mă va culege din grămadă,
Ca pe un luceafăr dintre sute de stele
Și vor trece în blănuri pe stradă
Anonimele iubite ale mele.

Foșni-va lângă inimă dulce miarul,
Ochi-mi triști vor sta ca două flori în vitrine,
Vor îngenunchia și-și vor arunca dinarul
Tinerele și chinuitele pelerine.

Am să mușc buza care m'a râs,
Degetul care m'a condamnat am să-l taiu.
Pe Dumnezeu din biserici cu părul nins
Îl voiu duce să dea satelor mălai.

Știu c'am să'nving, mi-o spune sângele,
Când izbucnește din timpri ca o cișmea,
Am să-mi scutur ca pe un strugure, toate idealurile, nătângile.
Pentru Basarabia asta, dragostea mea.

Sergiu Matei Nica

*) Din volumul „Pridvorul cu duzi", în curs de apariție.

Crestături

VASILE I. CHICU, harnicul sociolog basarabean din Colonia Lăpușnei, înainte de retragere, și de pe urmele din țară, după retragere a publicat câteva studii foarte judicioase referitoare la aspectul social al satelor basarabene. El e un credincios analist al vieții provinciei răsăritene; se introduce cu o competență rară în substraturile realității și culege cu discernământ și promptitudine mijloacele de ridicare a nivelului cultural.

Până în prezent Vasile I. Chicu e cel mai prețios eseist al Basarabiei. În momentul de față a revenit la locurile natale, la cariera lui învățătorească, iar noi așteptăm cu încredere apariția unor străduinți de reală valoare pentru spiritualitatea basarabeană.

GHEORGHE BEZVICONI este primul cercetător istoric de recunoscută importanță din generația Basarabiei tinere. În numărul închinat Basarabiei și Bucovinei al revistei „Fundațiilor Regale", domnia sa publică un studiu de acut interes, intitulat „Românismul fruntașilor Moldovei dintre Prut și Nistru".

Concluzia la care ajunge acest emerit cărturar basarabean, după ce înșiră un vast material de informație și documentare, este aceasta:

„Viața Moldovei dintre Prut și Nistru, în secolul trecut, este o pildă de românism, de manifestare sinceră și continuă a unui popor, care nici o clipă măcar n'a pierdut legătura cu vechea lui patrie. Nimeni n'a contestat românismul țărănimii Basarabiei, deci a marei majorități a populației".

Cât de scumpă e această concluzie documentată pentru jertfa întregului neam românesc închinată Basarabiei se va vedea ulterior.

VALERIU ST. CIOBANU, în Revista Fundațiilor Regale, închinată Basarabiei, publică un studiu interesant despre scriitorul basarabean Constantin C. Stamati-Ciurea. Fiul academicianului basarabean analizează cu o largă competență opera multilaterală a boerului basarabean, care deși a suferit vădite influente străine, totuși a fost omul provinciei sale și a mânuit condeiul dacă nu totdeauna în limba sa maternă, din cauza vitregiei soartei, cel puțin aproape totdeauna cu gândul la provincia sa natală".

Meritul d-lui Valeriu St. Ciobanu de a reînvia pe cărturarii de elită ai trecutului basarabean e mai presus de orice elogii. Contribuția sa la cunoașterea Basarabiei e notorie.

Grija cu care-și orânduește informațiile și minuțioasa putere de sinteză dovedesc remarcabila pregătire ce o are — încă o mândrie pentru tânăra generație intelectuală a Basarabiei.

PREOȚII TROFIM SURUCEANU ȘI ANTON LUȚCAN reprezintă poezia religioasă basarabeană. Ei nu înțeleg prin poezie religioasă numai o serie de „icoane" și „tropare" versificate, o canonadă furioasă de implorări și exclamații cu mii de semne respective în coadă sau o dubloasă versificare a Bibliei. Ei caută în poezia religioasă un moment religios, exprimat sub orice formă, o amintire religioasă desgropată cu prilejul unui întâmplător contact cu miracolul dumnezeesc, o naturalețe religioasă tot așa de veridică și de caldă, ca și celelalte sentimente mari, pe fondul cărora s'au creiat operele nemuritoare.

Deaceia, poezia preoților Trofim Suruceanu și Anton Luțcan se încadrează de minune în preocupările destinate a găsi o formulă nouă de artă basarabeană.

Sensibilitate basarabeană

Posibilitățile de integrare în viața curentă a psihologiei basarabene sunt diminuate și de cele mai multe ori anihilate, datorită unor motive cu substraturi adânci.

Viața aceasta cu toate cancanurile și meschinăriile cu toată cohorta de pasiuni puse în slujba supremației unora față de alții, rămâne de cele mai multe ori fără nici un ecou în înclinațiile de participare la ea, ce i s'ar oferi firii basarabene.

Am în vedere aici manifestarea sufletului tânăr al Basarabiei eterne. O astfel de lipsă de acomodare cu temperamentul modern nu provine din cine știe ce stare de reverie incurabilă, — cu toate că și aceasta nu e un vot de blam pentru cineva, — ci mai de grabă dintr'un exces de nobilă sensibilitate, un fel de „haute du coeur" a lui Paul Valéry, o sensibilitate care paralizează mișcările refractare și se interpune între intenția de conformism cu principiile generale și între dorința de a i se opune.

Ea creiază o stare de suspensiune psihologică prilejuitoare de mari dificultăți morale și contrabalansează adesea însăși destinul basarabeanului.

S'a putut observa nu rareori sensibilitatea permanentă, cu care se întreține prietenia în țara de dincolo de Prut. Nici cele mai tulburi momente din existența unui om, nici cele mai primejdioase divagații și lovituri ale timpului nu o pot sdruncina așa, cum o poate sdruncina un fest sau o vorbă, izvoditoare de consumări interne. Basarabeanul nu posedă forța înfruntării cinismului; cu o vorbă tare și producătoare de răni îl reduci la tăcere, dar îi cauzezi în schimb o adevărată luptă interioară, în care vorba veninoasă ia proporții de obsesie, fiind repetată și comentată de milioane de ori, amenințând să cutropească chiar temelia personalității.

Pe aceiași linie cu asemenea sensibilitate stă sinceritatea totală, fără menajamente în ceeace privește atașamentul reciproc între oameni și plină de rezerve și fărâmițări în ceeace privește amestecul în viața personală a cuiva, chiar dacă această vieață ar leza constituția psihologică a celui ce a avut și are o atitudine sinceră.

De aici se naște și acea „lipsă de curaj de a spune verde cuiva o realitate" invocată ca un apanaj al inimii basarabene din partea celor ce au interesul să se pronunțe astfel și care în fond nu e lipsă de curaj, ci acuitate de sensibilitate, transformată apoi, la auzul acuzației, într'o mare vâlvă intimă și internă.

Este proverbială sensibilitatea, cu care te primește în casă basarabeanul. Excesivitatea de scuze și motivări pe care ți le declamă, când te roagă a-i face un serviciu și mulțumirile aproape neplăcut de multe pe care ți le oferă după ce i-ai satisfăcut fac parte tot din aureola sensibilității lui prea desvoltate.

Deasemenea lipsa de rememorare a răului ce i l-ai făcut, când se simte extrem de jenat păstrându-și o atitudine de desbinare a relațiilor, după ce a consumat în taina configurației lui psihologice toate aspectele nedreptății tale și e gata oricând de împăcare, e o trăsătură distinctă a sincerității basarabene.

Sufletul răsăritean al țării nu se simte bine decât într'o perfectă liniște, într'o deplină împăcare cu toată lumea, fără surescitări, care pentru alții formează un corolar al vieții, fără luptă și polemici de atitudini, din care cauză a și fost exploatat de ceice țineau cu orice preț să câștige din această unică noblețe de sensibilitate basarabeană.

Toți luptătorii, cari s'au ridicat din sânul vieții basarabene, i-au fost și conducători. Din pricina sensibilității prea vii luptătorul basarabean atinge extremele în reacțiunea contra unor realități neîndurătoare.

Când se pronunță, se pronunță cu toată vehemența cuvintelor deschise, ceeace îi provoacă ură și neînțelegere voită, iar puritatea cu care susține un ideal și atașamentul cu care se alătură de un colaborator îi aduce deziluzii și mari vijelii interne, pe care e în imposibilitate a și le trăda.

Sensibilitatea basarbeană se adresează oamenilor sinceri. Ea nu poate îngădui dedesupturile și fățărnicia, așa cum frumusețea lentă a Basarabiei nu poate îngădui urâțimea superficialității.

C. Calomfir

Sport

„Cupa Basarabiei"
Preliminarii pentru cea de-a șasea etapă

Sâmbătă și Duminică se joacă în Capitală etapa a șasea din „Cupa Basarabiei". Dacă jocurile din etapa de Duminica trecută a avut darul de a limpezi oarecum pozițiile din clasament etapa aceasta va putea aduce rezolvarea șefiei clasamentului.

Pentru această șefie luptă cu șanse mai mult sau mai puțin precizate, 4 echipe: *Rapid, Unirea Tricolor, Juventus* și *Venus*. *Rapid* conduce cu nouă puncte și e urmărit de aproape de *Unirea Tricolor* cu opt; imediat, la egalitate de puncte (au câte 7 puncte) urmează Juventus și Venus.

Prin urmare este o luptă strânsă în care avantajul poate fi de partea oricărei dintre ele. Mai ales că Juventus, care are un match ușor, va putea — desigur — totaliza nouă puncte. Dar să analizăm puțin posibilitățile fiecărei echipe și fiecărui joc.

JUVENTUS-TURDA

Pe terenul Venus, Sâmbătă se va juca matchul dintre foștii adversari din *Divizia* B, Juventus și Turda. Victoria va reveni, fără nici o îndoială, Juventus-ului, care poate face și scor, având în vedere că roș-albaștrii posedă o echipă foarte bună, cu individualități puternice. Pentru Juventus va fi un joc ușor. Turda n'a putut până acum să câștige mai mult de un punct. Deci nu poate emite nici un fel de pretenție. Turda va ceda Juventus-ului, poate la scor chiar. Și Juventus va câștiga două puncte prețioase.

CARMEN-OLYMPIA

Tot Sâmbătă, pe terenul Venus, Carmen, o echipă merituoasă va căuta să câștige, în paguba Olympiei, echipă foarte talentată, dar care, hai să-i zicem, n'a căpătat încă siguranța în sine.

In echipa d-lui Ionel Mociorniță sunt câțiva băeți talentați, ca și internaționalii Marian și Simatoc. Sigur că „băeții" se vor lupta să scoată un rezultat cât mai onorabil. Rămâne de văzut ce va zice și Olympia în cazul de față, care, deși o echipă bună, totuș din pricina descompletării momentane, majoritatea jucătorilor fiind mobilizați nu poate face față împrejurărilor.

Atâta lipsă de jucători e la Olympia încât, Duminica trecută a trebuit să joace chiar Steinbach.

RAPID-SPORTUL STUDENȚESC

Desigur că **Rapid** care are mare nevoie de două puncte în clasament, va face tot posibilul să învingă. Și va învinge, fiindcă **Rapid** când vrea, știe să învingă. In caz că face egalitate, are toate șansele ca să fie detronat din capul clasamentului de către Unirea Tricolor. Așa că, **Rapid** va trebui să se întrebuințeze serios pentru o victorie.

Acordăm întâia șansă Rapidului.

VENUS-UNIREA TRICOLOR

Cel mai important match din etapa bucureșteană este jocul dintre **Venus** și **Unirea Tricolor**. Venus, după splendidul joc făcut Duminica trecută și după rezolvarea în bine a crizei dela conducere, a devenit echipa redutabilă de altădată. Cu puțin noroc ar fi putut învinge pe Rapid.

Acum Venus are toate atouturile ca să confirme jocul de Duminică, să se revanșeze asupra Unirei Tricolor pentru înfrângerile suferite în campionat și să caute să câștige cele 2 puncte. Pe de altă parte, campionii vor să câștige „Cupa Basarabiei". Jocul de Duminică apare deci deosebit de interesant și credem că va fi un regal football-istic.

Acordăm, numai după jocul făcut Duminică, încrederea Venus-ului. Dar nu este exclus ca Unirea Tricolor să învingă. Aceasta n'ar putea fi o surpriză. Mai curând înfrângerea Unirei Tricolor ar constitui o surpriză.

Sigur — nu putem crede nimic!

d. o. bai.

Intr'un cuvânt

● *FEDERAȚIA de foot-ball avea un proect un match de foot-ball București-Viena. Dar din diferite motive, matchul a fost amânat. Clubul Rapid însă a primit o ofertă din partea selecționatei aviatorilor vienezi, care vor să joace la 8 Noembrie la București.*

Rapid a înaintat o cerere în sensul acesta, federației. Credem că răspunsul va fi pozitiv.

● ALECU ANDREI, jucătorul Unirei Tricolor, a căzut eroic, în luptele pentru cucerirea Odesei. Încă un sportiv mort pe câmpul de onoare.

● *DACA federația n'ar fi amânat jocul selecționatei Vienei cu echipa Capitalei noastre, ar fi venit la noi aceiași echipă care a învins Duminica trecută reprezentativa Budapestei cu 8-2.*

● *ENE, simpaticul jucător al Venus-ului, din pricina rănirei din matchul de Duminică, nu va mai juca până la primăvară. Păcat!!..*

● BAZU CANTACUZINO se pare că va lua conducerea efectivă a Venus-ului. Un gest lăudabil din care foot-ball-ul nu va avea decât să câștige.

● IN NUMARUL nostru de mâine vom reda lucruri interesente din problemele sportului la Chișinău.

Noua măsură a Conducătorului pentru pedepsirea speculanților

(Urmare din pagina I-a)

ție de ușurare și o vie satisfacție în rândurile publicului consumator de toate categoriile, care se convinge încăodată că teama lui pentru traiul acestor zile grele este înlăturată prin grija și vigilența Conducătorului, care se dovedește prezent în orice clipă acolo unde este vorba de existența cetățeanului.

Iar speculanții, saboteurii și negustorii necorecți se vor încredința și ei că țara aceasta, pentru care a suferit și se trudește Mareșalul Antonescu zi și noapte și pentru fericirea căreia se varsă potop de sânge și mor cei mai bravi fii ai Neamului, nu e ogradă nepăzită. Unul câte unul vor cădea în lațurile întinse la toate portițele lor, până când vom ajunge la o bună rânduială.

Țara e alături de Conducătorul ei și își pune toată nădejdea și grija în mâinile sale. Poporul urmărește cu cea mai adâncă satisfacție măsurile *Mareșalului* și crede în rezultatul *lor fericit*. El dorește, ca *din uriașa jertfă* de trudă și de sânge, pe care o săvârșește cu *credință* de mântuire și cu evlavie de prinos, să se închege, nestăvilit și granitic, idealul românesc de viață nouă.

Minunile și tainele naturei filmate

O vizită făcută în atelierele „Filmului Cultural UFA"

BERLIN, 29. (UTA). — In centrul orașului plin de viață Ufa Bebelsberg care e cel mai mare și mai înzestrat oraș din Europa din punctul de vedere al producției cinematografice, e situată în clădire cu simple linii dar severă, învecinată de ateliere fotografice și de marea expoziție retrospectivă a „Ufei" în care se află omul, grație cărei munci, am avut adesea ocazia, să aruncăm o privire în tainele naturei.

Wolfran Junghans, unul din cei mai cunoscuți creatori ai filmelor culturii germane, studiază și cercetează din acest loc, microscosmosul lumei întregi. Fototehnica ne va da posibilitatea în scurt timp, de a vedea pe ecran creșterea progresivă a unei castane puse în pământ, dându-ne sugestiv imagina tuturor fazelor ei. Vedem aci mână'n mână, minunile technicei care caută să egalizeze cu forța creatoare a naturei.

Aceasta se face în mod automat, cu un aparat cinematografic special pus în legătură cu un ceas care filmează cu intermitență câte o imagină la intervale reglabile de 15 secunde până la 10 ore.

Toate decurg ca prin intervenția unei mâni nevăzute. In primul rând întunecarea studioului, apoi aprinderea luminilor artificiale, apoi fotografiatul în sine, iar după operațiunile fotografice, urmează aceleași procedee însă inversate, așa ca planta de care s'a făcut uz aci, să-și poată continua creșterea.

Pentru mărirea înmiită a obiectelor imperceptibile prin micimea lor de ochiul liber, atelierul posedă o micro-foto-aparatură. Aci tehnica se transformă în bagheta magică, care ne deschide porțile celor mai ascunse minuni ale vieții.

Din toate părțile ne înconjoară viața reală în forfotul ei. In fața acvariumului vedem peștii ferestrău, clădind cuiburile lor de spumă. Înaintea intrării în studio, o broască hidoasă trebue să-și pregătească debutul prin obișnuința cu lumina reflectoarelor. Are de devorat în fața publicului un șoarece întreg. O lăcustă uriașă tropicală, a depus într'un cuib învecinat ouă fecioretnice, din care au eșit numai masculi. Camandibulele ei, în lipsa unui tovarăș mascul — care conform legilor naturii, după o conjuncție ar fi fost înghițit de ea — cuprinde un firav firicel de iarbă. In apropiere se află o creatură fioroasă. E proverbiala Tarantella, un păianjen maron deschis cu spatele vărgat în negru, gata totdeauna să înțepe, după cum ne probează încercarea făcută cu un creion care pus în fața ei, e imediat cuprins.

Preparativele unui film cu canari se face prin tapetarea unui perete de sticlă cu rânduri de colivii a celor mai mari și mai iscusiți cântăreți de cameră.

Observațiunile atelierelor Junghans — care se arată a fi cele mai bune fragmente de film — decurg în cea mai perfectă izolare. Există tot la Ufa și o secție mai plină de viață pentru fotografierea animală, destinată pentru scene și filme de jocuri cu animale mari, cărora li se oferă în Babesberg o viață extrem de comodă în ceeace privește hrana și îngrijirea. Aici a luat ființă o adevărată grădină zoologică în miniatură.

Filmele naturei se realizează în plin aer liber prin împrejurimile orașului Ufa.

Regizorii și oamenii studioului din acest departament, sunt în tot cursul anului, afară în câmpurile și pădurile din toate regiunile germane, făcând uz de echipamente, aparaturi și instrumente cu totul speciale și adecvate.

Fiecare nouă invenție în tehnica cinematografică, se pune în aplicare cu toată sârguința de către secția filmului cultural. Aceasta s'a făcut cu scopul de a îmbunătăți materialul filmului cultural actual, prin mărirea sferei subiectelor și perfectarea calităților fotografice.

CONȘTIINȚA MOLDOVENEASCĂ LA ROMÂNII TRANSNISTRIENI

II

Am arătat la sfârșitul articolului trecut cu acest titlu, că voiu da câteva însemnări asupra conștiinței moldovenești a românilor transnistrieni, din vremea refugiului din războiul trecut în acele părți.

Însemnările privesc satul în care am petrecut trei luni toamna anului 1917. El nici nu este în ținutul dintre Nistru și Bug, ci dincolo, între Bug și Nipru, satul Gruscaia, aproape de orașul Elisavetgrad pe atunci, numit de bolșevici azi Kirowo.

La sfârșitul lui August 1917 am fost evacuați din Moldova din grija guvernului român — câteva mii de refugiați ardeleni. Erau luptele mari dela Mărășești al căror rezultat încă nu se putea cunoaște și am fost evacuați ca o măsură de siguranță în caz că s'ar fi terminat nenoroci uriașa bătălie.

Satele din regiunea spre care am fost îndreptați noi nu se prea vedeau. Sunt așezate ca în funduri de căldări, pentru a putea aduna apa de ploaie și din topitul zăpezilor în locuri, pe care o folosesc la mori și alte trebuințe.

Când ne-am apropiat de satul Gruscaia, pe care încă nu-l vedeam, am întâlnit copii cu viței la păscut, chiar pe muchea podișului dela marginea satului. După port, nu puteam ști că sunt români. Nici noi nu știam că mergem într'un sat românesc. Totuși, am întrebat, într'o doară:

— Măi băeți, ce sunteți voi?

Din grupul de vre-o șase răspunse numai decât unul:

— **Moldoveni ca și voi, ce drac' să fim?**

La auzul acestui răspuns ne-a trecut, ca luată cu mâna, oboseala unui drum de două săptămâni într'un tren de marfă.

Îndată am văzut și satul. Sat mare, cu ulițe largi, cu casele acoperite cu tinichea. Mai târziu am aflat că are aproape cincisprezece mii de locuitori. **Toți moldoveni**, afară de preoți, învățători și celelalte oficialități.

In sat nu se vorbea decât românește, dialectul moldovenesc, o limbă mai frumoasă și mai dulce decât în multe regiuni ale Ardealului. Câteva cuvinte rusești știau numai cei mai tineri, pentru articole cumpărate dela oraș, mai ales.

Deși autoritățile le spuseseră că le vin „robotași" să-i ajute la munca câmpului, și noi eram aproape toți intelectuali, s'au împrietenit cu noi în foarte puține zile.

Ceea ce le-a deschis sufletele să înțeleagă mai ușor că și noi suntem moldoveni ca și ei, — fiindcă de Transilvania nu știau nimic decât că sunt lupte în „Carpat" — a fost lectura din cărți românești, câteva pe cari le aveam cu noi. Se adunau roiuri întregi, mai ales tineret și femei, să audă poesii poporale și povești, citite din cărțile noastre. Se asculta în mod deosebit anecdotele lui Speranță și poveștile, „basmul" cum spuneau ei.

Au îndrăgit atât de mult aceste citanii sau recitări de poezii pe cari le știau pe dinafară, încât seara, după ce se întorceau dela lucru, nu mai puteam scăpa de ei. Ascultau cu o sete și cu o plăcere nespusă, și se apropiau de noi din zi în zi mai mult.

Începurăm să le spunem prin ce țări mai trăesc moldoveni ca și ei, și ca și noi, și ascultau îngândurați. Nu aveau nici o noțiune de geografie, așa că era greu să-și poată închipui țările pe unde locuiau tot români.

Când unul, când altul, spunea:

— Pi (apoi) noi aici ne-am pomenit: Toi moldoveni, da' aici ne-am pomenit. Acum bărbații sunt în muscali, i-au dus la vaina (bătae).

Câțiva știau de **Basarabia** că și acolo sunt tot moldoveni.

Intr'o seară — moșneagul în a cărei casă locuiam ne-a povestit basmu lui Prâslea cel voinic cu merele de aur. Am rămas adânc impresionat: părea că o spune din colecția lui Ispirescu, într'un graiu moldovenesc neuitat de frumos.

— Pi, am știut io mai multe, da' le-am uitat", zise el când am cerut să ne mai spună.

Ne priveau din zi în zi tot mai înțelegători, tot mai apropiați de noi. Părea că prin instinct înțelegeau acum nu numai cine suntem, ci simțeau și un sentiment nedeslușit asupra acea ce poate fi neamul românesc.

Înțelegerea aceasta a crescut când preoții refugiați au cerut voe dela cei rusești din sat să slujească Liturghia românește. După două-trei slujbe au început s'o priceapă, și atunci s'a petrecut un fapt care ne arată puterea conștiinței lor moldovenești: **Au cerut dela preoții lor ca pe viitor să le slujească în biserică numai moldovenește.**

Și aceasta din propria lor pornire, fără îndemnul nimănui dintre noi.

I. Agârbiceanu

VIAȚA BASARABIEI

O INTERESANTĂ PROPUNERE A DIRECTORATULUI FINANCIAR AL BASARABIEI CĂTRE MINISTERUL FINANȚELOR

Ușurarea impozitului comunal, profesional agricol și pe clădiri. Situația proprietarilor de vii din hibrizi

Directorul Financiar al Basarabiei a înaintat Ministerului Finanțelor un memoriu-raport conținând în esență propunerea ca până la 1 Aprilie 1942, să se plătească impozitele directe în felul următor:

Impozitul comunal să se plătească pe jumătate din tariful general;

Impozitul pe clădiri să fie redus și să se perceapă numai acolo unde clădirile produc venituri reale;

Impozitul profesional să se perceapă numai a treia parte și numai dela acei liber-profesioniști cari au ateliere și întreprinderi în stare de funcțiune și cu venituri reale.

Cât privește pe proprietarii agricoli, impuși până la finele lui Martie, 1942, ei să plătească impozite numai asupra cantităților ce le prisosesc, încasându-li-se la vânzarea produselor anumite procente.

O problemă interesantă și foarte mult discutată este aceea a hibrizilor. Se știe că în conformitate cu legile în vigoare, sădirea de noui hibrizi este interzisă, urmând ca cei în ființă să fie treptat distruși. Având-se în vedere faptul că viticultorii basarabeni au stat un an de zile sub administrația sovietică ce a anulat planul pentru distrugerea hibrizilor și că în general, în acest din urmă an, viile n'au produs aproape nimic, directoratul Financiar local a propus Ministerului Finanțelor ca, până la încheierea anului bugetar curent, nici un fel de impozit (se știe că este fixată suma de 9000 lei la hectar) să nu fie percepută dela viticultori, aceștia urmând a fi impuși doar cu taxele de acciz la vânzarea vinului.

APROVIZIONAREA PERSONALULUI FISCAL DIN BASARABIA

Intrucât populația Basarabiei întâmpină greutăți serioase în legătură cu aprovizionarea, directoratul financiar local a hotărît să organizeze aprovizionarea personalului în subordine prin mijloace proprii.

Aprovizionarea se va face astfel atât din Capitală cât și din celelalte centre ale provinciei, cu alimente și cu produse industriale și comerciale.

Directoratul financiar a sugerat acelaș plan de aprovizonare și celorlalte instituțiuni.

Numiri de controlori-misionari în Eparhia Ismailului

ISMAIL, 29. — Zilele acestea a avut loc ședința Consiliului Eparhial al Eparhiei Ismailului sub președinția P. S. Episcop-Locotenent Policarp Morușca.

In cadrul acestei reuniuni canonice s'au discutat importante chestiuni în legătură cu organizarea vieții bisericești în Basarabia.

Ținându-se seamă de haosul moral lăsat de păgânele noroade bolșevice, conducerea Eparhiei a numit următorii protopopi de control misionar pentru întreaga Eparhie:

In jud. Ismail, pr. Vasile Holbură și Pr. Victor Berea;

In jud. Cetatea Albă: Pr. Hrisant Fotescu și Pr. Vasile Schidu;

In jud. Cahul: Pr. Constantin Chiogea și Pr. Andrei Ostapu.

In jud. Chilia: Pr. Mihail Costiuc și Pr. Vasile Șerban.

In afară de aceasta, P. S. Policarp Morușca a intervenit pe lângă d. General C. Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei, pentru majorarea numărului protoiereilor, urmând a face numirea a câte un protoiereu pe lângă fiecare pretură.

Angajări de suplinitori în învățământul secundar local

Potrivit ordinului Ministerului Culturii Naționale, Directoratul învățământului din Basarabia a dat dispozițiuni directorilor de școli secundare să angajeze de absolută necesitate și profesori din cei rămași în Basarabia sub ocupație sovietică, plătindu-i ca diurniști.

In legătură cu plata salariilor personalului didactic angajat în condițiunile de mai sus, toți vor fi considerați suplinitori și plătiți ca atare dela data funcționării, cu toate drepturile cuvenite și anume: ajutor de familie, indemnizație de chirie și reședință.

INSPECȚII ȘCOLARE IN ORAȘUL TIGHINA

Directorul culturii naționale din Basarabia, condus de d. director Titus Hotnog a însărcinat pe d. inspector școlar Andreescu să inspecteze școlile teoretice și practice din orașul Tighina.

D-sa a inspectat până acum următoarele școli: gimnaziul teoretic de fete, gimnaziul industrial de băeți și gimnaziul industrial de fete, toate din orașul Tighina. La gimnaziul teoretic de fete d-sa a constatat că mobilierul este distrus aproape în întregime. Biblioteca deasemenea este distrusă; nu mai vorbim de materialul didactic care este inexistent.

D-ra directoare Caitas Ecaterina își dă toată osteneala ca să obțină mobilier dela primărie. La gimnaziul industrial de băeți d-sa a constatat că localul a suferit stricăciuni mari. Mobilier a mai rămas puțin. Materialul didactic deasemenea e distrus aproape complect. Inventarul e distrus. Mașinile sunt deteriorate, multe au fost demontate sau distruse de bolșevici.

La gimnaziul industrial de fete d-sa a constatat că localul care l-a avut înainte acest gimnaziu a fost incendiat de către bandele bolșevice. A scăpat numai localul unde a fost internatul. Primăria orașului Tighina i-a pus la dispoziție o casă evreiască în care să se țină cursurile teoretice. In urma reparațiilor făcute se speră că între 25 Octombrie — 1 Noembrie se vor deschide cursurile. Școala va avea și un internat.

D. inspector arată deasemenea că toate aceste școli au nevoie de fonduri pentru efectuarea reparațiilor precum și de bursă pentru ajutorarea elevilor lipsiți de mijloace.

Probleme basarabene

ENERGIA CREATOARE IN RASARIT

Normalizându-se cu încetul viața, pârjolită de urgia războiului, intelectualii basarabeni au trecut la înfăptuirea idealului constructiv, pe care sunt chemați să-l desăvârșească. Se pot vedea acolo, aproape în fiecare sat, preoți muncind alături de mulțime la restabilirea sfintelor lăcașuri profanate de ateii roșii. Invățători supraveghind la reconstrucția școalelor, prefăcute de foștii cotropitori în depozite de grenade, agenți sanitari desfundând focarele de infecție întreținute în mod special, de cei ce nu aveau nici un interes să păstreze sănătatea poporului moldovenesc întreagă, agronomi măsurând și delimitând pământurile smulse din strămoșeasca proprietate a oamenilor de treabă și oferite de către bolșevici tuturor ciurucurilor societății sătești, ca recompensă pentru trândăvia și bârfelile lor de până acuma.

E acolo, în Basarabia voevodală, o mare simfonie a energiilor creatoare.

In orașe, se pot vedea cetățeni ridicându-și și zidindu-și cărămizile locuințelor, pentru a restabili cel puțin în mică măsură aspectul estetic al orașului, se poate observa un furnicar de slujbași ai statului, recenzând, triind și coordonând realitatea basarabeană cu realitatea Statului, se pot vedea până târziu în noapte funcționari, ce se întorc dela birouri, după o zi de conștiincioasă muncă.

Deaceea, toți cei ce se'nghesue spre Basarabia, trebue să înțeleagă, că această provincie purificată și transfigurată, cere un prisos de energie creatoare cum nu s'a cerut niciodată, că trebue să-și spulbere orice gând de parvenire și de ilegală îmbogățire, că toată munca ce vor depune-o va fi ca o recompensă, pentru mărețele jertfe de sânge pe care le-a făcut țara, spre a desrobi pământul Basarabilor

Acolo, vor trebui desființate mentalitățile ușoare ale tuturor acelora ce sunt deprinși să dea puțin și să primească mult, trântorii vieții publice și lichelele nu au ce căuta într'o regiune sfințită cu hectare de cruci, iar profitorii, incurabilii profitori ai tuturor regimurilor, de care încă nu ne-am putut desbăra, ca de o râie, încep a asalta provincia răsăriteană, introducând specula pe piețele orașelor basarabene și lipsa de alimente în vatra cetățeanului.

In Basarabia astăzi se încordează mușchii de cremene ai unui popor măcinat de istorie în unitatea lui românească, acolo troznește pământul sub brazda înoitoare, acolo se lucrează cu maximum de credință și cu o risipă de abnegație cu adevărat ne mai simțită până azi, acolo crește rădăcina tânără a acestei țări trecută prin furcile caudine ale războiului, pentru a sparge crisalida lâncezelilor vechi și a unei concepții de viață barbară.

In Basarabia abia se recunosc românii, pătrunși de însemnătatea acestui prezent creator de istorie nouă.

Cine crede că provincia dela Nistru e o vastă desetină, din care se pot culege roade fără a fi lucrată, că ultimele bogății ce i-au mai rămas, printre care un suflet călit și botezat în cristelnița dragostei de Patrie, pot fi exploatate la infinit, în vederea nu știu căror contribuții la prima ei unire, de oameni monopolizatori ai tuturor beneficiilor posibile și imposibile, să nu se apropie de provincia inimii Mareșalului.

Va fi respins de atașamentul poporului și de strigătele subpământene ale flăcăilor adormiți la poale de deal, pentru respirația liberă a celei mai surghiunite provincii.

Sergiu Matei Nica

ODISEIA UNUI TÂNĂR BASARABEAN SURPRINS DE HOARDELE BOLȘEVICE IN PROVINCIA DINTRE PRUT ȘI NISTRU

Zilele acestea parchetul tribunalului Lăpușna a trimis în judecată pe individul Trinchin Neculai din orașul Chișinău str. Mihail Cogălniceanu No. 51.

Reclamantul, proprietarul Levința din jud. Orhei și fost refugiat în țară, s'a adresat justiției românești reclamând următoarele:

Fiind surprins împreună cu fiul său Gheorghe la moșia sa de pe malul Nistrului de către năvălitorii bolșevici, s'a refugiat la Chișinău de unde a reușit să se repatrieze în țară. Fiul său însă, nu a fost admis la repatriere de către organele N. C. V. D-ului motivând că este tânăr și se poate adapta regimului comunist. Rămânând în Basarabia, tânărul Levința nu a renunțat nici un moment la ideia repatrierii. Deaceia s'a stabilit în Chișinău și cutreeră străzile în speranța că-și va vedea și el odată țara iubită.

In ziua de 10 Decembrie 1940, Gheorghe Levința mergând pe strada Regina Maria împreună cu cumnatul său Petre Ivancenco, întâlni pe Nicolai Trinchin, fost coleg de școală. Coborând spre strada Alexandru Cel Bun, Gheorghe Levința i se adresă lui Nicolai Trinchin spunându-i:

„Ai să vezi, cât de curând fâlfâind drapelul tricolor și svastica deasupra clădirii Primăriei, în care s'au încuibat șobolanii bolșevismului.

Doamne, Doamne, cum au să mai fugă de aici. Ard de nerăbdare de a vedea curățită Basarabia de acest puhoi sălbatec".

Peste două zile, Gheorghe Levința a fost arestat și condamnat de organele N. C. V. D-ului. La proces s'a constatat că Levința fusese denunțat de către fostul său coleg Trinchin.

Reintors din refugiu, proprietarul Levința s'a adresat parchetului local, cerând sancționarea celui ce-l denunțase pe fiul său, punându-se astfel în slujba călăilor bolșevici.

Luat din scurt, individul Trinchin a mărturisit că în adevăr el a denunțat pe Levința, dar a făcut-o fiind forțat de către organele N. C. V. D-ului.

După declarațiile martorilor, precum și din cercetarea cazierului rezultă că Nicolai Trinchin a făcut acest act din proprie inițiativă.

Aceasta se mai poate deduce, afară de mărturii, și din diversul fapt, că Nicolai Trinchin, deși crescut în școala românească, născut în com. Ialoveni jud. Lăpușna, iar până la 1940 a urmat politechnica din Timișoara, este de origină etnică rusă.

Ceva mai mult: la retragerea bolșevicilor, părinții vânzătorului s'au retras cu aceștia spre fundul pustei sălbatece.

Procesul acestui vânzător de frate se va judeca de către tribunalul local în ziua de 29 Octombrie crt.

TRANSPORTUL ULEIULUI VEGETAL DIN BASARABIA

In Basarabia au fost puse în funcțiune mai multe fabrici de ulei vegetal, a căror producție nu poate fi rafinată decât în parte în instalațiunile pe care le posedă aceste fabrici.

Pentru acest motiv ministerul economiei naționale a luat măsuri ca uleiul vegetal brut care nu poate fi prelucrat în fabricile din Basarabia să fie transportat la fabricile din restul țării, în vederea rafinării, expedierea uleiului făcându-se de către armată, pentru nevoile ei, — sau de Institutul național al cooperației, singurele instituțiuni care au dreptul de a transporta ulei din Basarabia.

Față de cele arătate mai sus, ministerul finanțelor a hotărît să aprobe transportul uleiului vegetal brut, în creditare de taxe, dela fabricile din Basarabia, la fabricile din restul țării, în vederea rafinării, cu condițiune ca fabricile să consemneze taxa de consemnație de lei 5 pe kgr. la administrația financiară respectivă, sau să depună o scrisoare de garanție din partea unei bănci.

Recipisa de consemnarea taxei de consumație, sau scrisoarea de garanție se va depune la administrația financiară, care va da dispozițiuni biroului de control depe lângă fabrica de ulei vegetal, să permită transportul uleiului brut în creditare de taxe, în vederea rafinării, la o fabrică din restul țării, indicată de expeditor.

Procesul verbal de transport în creditare de taxe se întocmește în 5 exemplare, din care originalul timbrat însoțește transportul la destinație, unul se înaintează ministerului finanțelor, un exemplar se înaintează administrației financiare de care depinde fabrica destinatară, un exemplar se păstrează în arhiva administrației financiare de care depinde fabrica expeditoare, iar alt exemplar se păstrează la biroul de control.

In cazul când la recepția uleiului vegetal brut în fabrica destinatară, s'ar constata eventuale lipsuri, acestea vor fi taxate în sarcina fabricii expeditoare, cu lei 5 de kg., conf. prevederilor legii, în care scop administrația financiară de care depinde fabrica în cauză, va lua măsurile necesare, atunci când va primi procesele verbale de recepție.

Fabrice e de marmeladă de a Tighina și Copanca transformate în fabrici de conserve alimentare

Ministerul Agriculturii și Domeniilor a delegat pe d-nii Dr. C. Mărcuță, directorul Viticulturii și Horticulturii, Cornel Ionescu directorul Geniului Rural și Ing. Pandele Scărlătescu, să cerceteze la fața locului fabrica de pulpe și sucuri de fructe din Chișinău, — unica în felul ei în țara noastră — care actualmente se găsește în exploatarea și folosința Camerei Agricole Lăpușna, pentru ca reorganizarea ei să se facă pe temeiuri raționale.

Cu acest prilej se va cerceta și fabrica de marmeladă dela Tighina și livezile Statului Copanca-Talmaz.

Pentru ambele fabrici se vor întocmi devize la fața locului, pentru ca fabrica dela Tighina să fie renovată spre a fi transformată în fabrică de conserve alimentare, iar cea dela Chișinău în fabrică de musturi din fructe și struguri.

RECRUTAREA COMANDANȚILOR PENTRU PREGĂTIREA PREMILITARĂ IN ȘCOLI

Inspectoratul regional al pregătirii premilitare din Basarabia a trimis direcției culturii naționale o adresă prin care cere ca direcțiile de școli secundare de băeți să se înainteze de urgență tabele nominale de toți profesorii și învățătorii, în care să se specifice și gradul ofiteresc ce au în armată, menționând în dreptul fiecăruia dacă a funcționat și cât timp la instituția pregătirii premilitare. Directorii școlilor secundare vor înainta și un tabel nominal de toți elevii născuți în anii 1922 și 1921 cari urmează pregătirea premilitară, deasemenea vor propune de fiecare școală secundară câte un profesor ofițer de rezervă care urmează a fi numiți de comandanți de subcentre școlare în vederea pregătirii premilitare.

Parohii și posturi de cântăreți vacante în Basarabia

Zilele acestea se va ține ședința administrativă a Eparhiei Chișinăului în cadrul căreia se vor face numiri de preoți și cântăreți după cum urmează:

Numiri de preoți la următoarele parohii din jud. Lăpușna:

Timișeni, Budești, Brătuleni, Dahnovia, vânători, Cruzești, Zubrești, Valea-Trăisteni, Călărași-Sat.

In jud. Orhei: Țăreni, Telenești-Vechi, Soldănești, Onișcani și Bravicea.

In jud. Tighina: Protegailovca, Borisovca, Bis. Sf. Apostoli Petru și Pavel din or. Tighina, Speia, Șerpeni, Geamăna, Tănătar, Grădiștea și Ciumislia.

Numiri de cântăreți în jud. Lăpușna: Băcioiu, Strășeni II, Brătuleni, Sireți II, Ion Gh. Duca I, Ialoveni, Vărzăreștii-Noui, Socițeni, Brănceni, Ciutești, Iurceni, Frăsinești, Marinici, Hanul Vechiu, Lăpușna I, Bujor, Bahmut, Cobăești, Șipoteni și Pitușca.

In jud. Orhei: Catedrala or. Orhei, Boscana, Piatra, Văsieni și Jora de Sus.

In jud. Tighina: Calla, Gura-Galbenă, Gaidari, Dezghingea, Catedrala or. Tighina, Cimitir-Tighina, Borisovca, Delacheu, Bogoceni, Geamăna, Taraclia, Alexandreni, Plop-Știubei, Talmaz, Capanca, Răileni, Nicolaeni, Brezoaia și Chirșova.

Conferință școlară la Tighina

Zilele acestea a avut loc în orașul Tighina, o importantă conferință școlară, sub președinția d-lui inspector general primar Irodion Iacob, la care au participat toți directorii de școli primare și inspectorii de plasă. Cu acest prilej, d. inspector general Irodion Iacob a rostit o documentată cuvântare, insistând asupra necesității încadrării școlii românești în noul ritm de viață. S'a discutat chestiunea înființării cantinelor școlare, împărțirea comunelor în circumscripții școlare, desăvârșirea recensământului, îngrijirea cimitirelor, organizarea învățământului școlar și extrașcolar, problema procurării manualelor didactice, îndrumarea tineretului și orientarea lui în viață, etc.

S'a insistat în deosebi asupra organizării cantinelor școlare, d. Inspector Irodion Iacob dând dispoziții ca în termen de 3 zile să se efectueze toate lucrările necesare

Prima ședință a consiliului juridic al vânătoarei din jud. Lăpușna

Marți a avut loc la prefectura județului întâia ședință a consiliului juridic al vânătoarei din jud. Lăpușna, sub președinția d-lui subprefect Marcoci.

Au participat, d-nii: Ing. Insp. Vintilescu, Lt. Jugureanu din partea Leg. jandarmi, dr. Gh. Lașcu, Ing. Vaneș și Insp. C. D. Ionescu.

S'a hotărît convocarea tuturor vânătorilor din Chișinău și din jud. Lăpușna, pentru data de 31 Octombrie, orele 16, în localul prefecturii, având-se a fi discutate diverse chestiuni în legătură cu reorganizarea societății de vânătoare.

In cadrul acestei adunări se vor face deasemeni și propuneri pentru numiri de inspectori și subinspectori onorifici de vânătoare.

Pășunatu în pădurile Basarabiei

Pe tot cuprinsul Guvernământului Basarabiei s'a interzis pășunatul în pădurile și plantațiunile supuse regimului silvic și care cad în prevederile art. 7 din legea pentru pădurile de protecție; art 64 din codul silvic și art. 28 din legea ameliorării terenurilor degradate.

Toți proprietarii particulari și primarii comunelor, pe terenurile cărora se găsesc aceste plantațiuni sunt răspunzători de paza lor și sunt obligați a anunța organele silvice de delictele ce le constată, altfel rămân solidari cu infractorii în aplicarea sancțiunilor legale.

Contravenienții la aceste dispozițiuni se vor face pasibili la pedepsele dictate de art. 74 din codul silvic art. 28, 29 și 30 din legea ameliorării terenurilor degradate și art. 7 din legea pentru pădurile necesare apărării naționale, și care prevăd despăgubiri în valoare de 10 ori mai mare decât valoarea fixată de Codul silvic, amenzi cât dublul despăgubirilor și închisoare dela 15 zile la 6 luni.

Toți agenții prevăzuți în art. 58 din Codul silvic, sunt obligați a constata infracțiunile și a încheia actele cuvenite ce se vor înainta Serviciilor silvice județene, sau Ocoalelor silvice de regiune în raza cărora s'a comis delictul.

MOBILIZAREA PERSONALULUI DIDACTIC, ADMINISTRATIV ȘI DE SERVICIU DELA ȘCOALELE DIN BASARABIA

Ministerul Culturii Naționale a comunicat directoratului Invățământului din Basarabia că potrivit legilor de organizare a națiunii și a teritoriului în timp de războI, personalul didactic, administrativ și de serviciu, care nu face parte din cadrele armatei, este considerat mobilizat pe loc în funcțiunile ce dețin.

Intreg acest personal trebue să fie prezent la posturile ce ocupă și pe care nu le poate părăsi fără un consimțământ legal.

Membrii corpului didactic dela instituțiunile școlare ocupate de armată și cari deci nu funcționează, trebue să fie prezenți la posturile lor, activând în cadrele muncii de folos obștesc sau la spitalele locale.

Aceste dispozițiuni se aplică și personalului mobilizabil până la chemarea lui la mobilizare.

RAPORTURILE DINTRE FRANȚA ȘI ROMÂNIA

Participarea țării noastre la expoziția dela Lyon

VICHY, 29 (Rador). — Participarea României la expoziția dela Lyon a fost primit de un mare număr de vizitatori și de presa franceză cu o stăruitoare și călduroasă simpatie.

Se cuvine să semnalăm faptul că gestul României a fost în repetate rânduri obiectul ecourilor și comentariilor elogioase ale tuturor ziarelor franceze. Astfel „Lyon Soir" scrie printre altele:

„După cum arată prezența României la această importantă manifestare, sentimentele ei față de Franța au rămas statornice și neschimbate, oricari ar fi fost evenimentele".

„Le Journal" observă:

„Această țară, unde arta populară a făurit atâtea minuni, expune în standurile sale dela Lyon câteva din cele mai frumoase realizări românești. Expoziția a fost inaugurată de către d. Benoist Méchin, secretar de stat la Președinția Consiliului de Miniștri".

„L'Action Française" relevă printre altele:

„Francezii trebue să aprecieze participarea românească la înalta ei valoare, deoarece ne aduce salutul unei țări care în toiul preocupărilor din clipa de față a găsit totuși răgazul de a ne exprima mărturia neclintitelor sale sentimente de prietenie".

„Paris Soir" scrie:

„România ne-a trimes scoarțe, broderii, cusături populare, dovedindu-ne astfel, prin participarea ei, nestrămutatul ei atașament față de Franța".

„Le Figaro" notează la rândul său:

„România care a ținut să fie prezentă la Târgul Internațional dela Lyon, expune cele mai frumoase înfăptuiri ale artei sale populare, atât de bogate".

Ziarul relatează apoi pe larg îndelungata vizită făcută de d. Benoist Méchin la standul României și scoate în evidență în cuvinte măgulitoare hotărîrea Guvernului român de a fi reprezentat la Lyon prin serviciile Ministerului Propagandei, care a delegat un trimes special. Ziarul continuă adăogând între altele:

„In ciuda greutăților actuale, participarea oficială a României, aduce o prețuită mărturie a statornicelor sale sentimente de simpatie față de Franța."

„Lyon Republicain" scrie între altele:

„România, țară prin tradiția ei prietenă a Franței, a ținut să fie prezentă la expoziția dela Lyon, astăzi ca și în trecut. Participarea sa are valoarea și semnificația unui act de fidelă prietenie.

„Le Temps" a subliniat deasemeni gestul participării oficiale a României la această expoziție.

Intr'un articol publicat pe două coloane, revista „La vie Lyonaise" scrie între altele:

Importantul stand al României, prin decorarea sa adânc națională și prin icoanele sale, dă impresia unui adevărat salon artistic. Vizitatorii au fost primiți de reprezentanții oficiali ai acestei foarte vechi și nobile țări".

Toate ziarele lioneze și presa din zona liberă au subliniat cordialitatea primirii care a fost rezervată autorităților și vizitatorilor francezi".

Articolul vădește apoi acțiunea delegatului Ministerului Propagandei și rezumă alocuțiunea rostită de d. general Bouvet, cu prilejul banchetului oferit ziariștilor francezi de către d. Eugen Cernătescu, trimisul special al Ministerului Propagandei. In cuvântarea sa, consulul general al României a scos în relief lozinca națională care însuflețește acțiunea regimului actual de sub conducerea d-lui Mareșal Antonescu.

„La Vie Lyonaise" stăruie asupra semnificației pe care a îmbrăcat-o în momentul actual această manifestare de prietenie franco-română și rezumă în încheere cuvintele de mulțumire adresate de delegații Ministerului Propagandei, Presei și autorităților locale.

Clarificarea situației militare a evreilor

Comunicat Nr. 26 din 29 Octombrie 1941

Pentru clarificarea situației militare a tuturor evreilor, care din diferite cauze nu și-au făcut-o până acum, Marele Cartier General ordonă:

1. Toți evreii între 18-50 ani, sunt obligați să se inscrie la Cercul de Recrutare din orașul în care locuesc.

2. Evreii cari au satisfăcut serviciul militar, vor avea întotdeauna asupra lor, livretul militar cu mutațiile la zi, iar ceilalți evrei între 18-50 ani, vor avea livretul militar prevăzut de Regulamentul Statutului Militar a evreilor.

3. In orice ocaziune în fața autorităților precum și cu ocazia raziilor evreii se vor legitima cu livretul respectiv precum și cu adeverința de scutire, eliberată de Marele Cartier General sau de Cercul de Recrutare, pentru acei ce posedă o asemenea adeverință.

Acei cari sunt întrebuințați la muncă, se vor legitima cu adeverința de prestarea muncii, eliberată de Cercul de Recrutare.

Orice alte adeverințe provizorii sau emanate dela alte autorități, nu sunt valabile.

Evreul care nu a fost scutit până în prezent, se va prezenta la C. R. pentru a fi trimis la munca de interes obștesc.

4. In caz că un evreu a fost inscris la alt Cerc de Recrutare și locuește sau prestează munca de interes obștesc în altă parte, el este obligat a comunica acest lucru Cercului de Recrutare pe raza căruia se găsește, pentru ca pe cale oficială să-și clarifice situația rămânând inscris numai într'un singur Cerc de Recrutare.

5. Cei ce nu se vor conforma acestor dispozițiuni, vor fi imediat arestați și supuși sancțiunilor prevăzute în Decretul Lege și Regulamentul asupra Statutului Militar al evreilor.

LUPTA NECURMATĂ A ANGLIEI PENTRU CREAREA UNUI NOU FRONT IN TURCIA

BERLIN, 29 (UTA). — Forurile competente germane observă din ce în ce cu mai multă atenție evoluția situației din Orientul Apropiat și Mijlociu. Deși Turcia întotdeauna a dat să înțeleagă perfect că ea nu dorește nici o aventură, totuși străduințele britanice n'au încetat nici până astăzi în jurul acestui pod dintre Europa și Asia. După cum scrie corespondentul oficiosului german „Völkischer Beobachter", din Turcia, ambasadele britanice și americane din Ankara luptă cu disperare și fanatism pentru zădărnicirea raporturilor amicale germano-turce, care au început prin pactul de amiciție germano-turc dela 18 Iulie a acestui an și s'au încheiat și întărit prin noul contract comercial semnat de curând.

Corespondentul accentuiază asupra faptului că britanicii încearcă să creeze un nou front de luptă în Orientul Apropiat și Mijlociu, prin târârea în conflagrație a Turciei. Dar Turcia își dă perfect seama de situație, [illegible] Turcia [illegible] război pe care nu-l dorește [illegible] Turcia [illegible] Germania este absolut loial și respectă legile onoarei, în timp ce planurile Angliei față de Orientul Mijlociu se învederează limpede ca agresive și extrem de egoiste. Soarta Siriei, a Irakului și a Iranului este discutată necontenit în sânul poporului turcesc care participă din suflet la suferințele acestor popoare musulmane limitrofe. Turcia vrea să se țină [illegible] de pod între Europa și Orient. Anglia vrea însă să împingă Turcia în Orient, scoțând-o din Europa, luptând din răsputeri împotriva dorinței Turciei de a fi un stat european. Nu există nici un politician englez care să nu reprezinte acest punct de vedere. Dar Londra mereu se străduește de a înșela pe conducătorii cu răspundere din Ankara, atrăgându-i în jocul ei dibaci [illegible] Turkestan și se întinde până la [illegible] Afganistan [illegible] turcești. La Ankara se [illegible] zilele îngrijorării [illegible] tot oportun. Dogma cardinală a Turciei [illegible] Turcia vrea să fie [illegible] european modern și independent.

Inaintea sau înapoia Uralilor?

Problema viitoarei rezistențe sovietice

BERLIN, 30. — Un comunicat francez care se ocupă cu situația Moscovei, a relevat faptul, că întreaga industrie aflătoare în capitala Uniunii Sovietice a fost paralizată, deoarece cea mai mare parte a lucrătorilor numeroaselor fabrici moscovite sunt întrebuințați pe front pentru diferite servicii și pentru construcția de șanțuri de tragere, de comunicații și antitanc. Concomitent, și comunicatele engleze relevă faptul că o parte din lucrătorii afectați industriei de armament din Moscova au fost evacuați în Munții Urali, pentru a fi înrolați ca specialiști în uzinele de armament nou construite. **Din aceste comunicate se învederează în mod limpede că de astădată și centrul industrial al Moscovei a fost scos din socotelile potentaților Kremlinului, nemaicontând ca o bază a producției sovietice.** De vreme ce simultan, comandamentul suprem german menționează **desfășurarea favorabilă a operațiunilor efectuate împotriva celui mai mare centru industrial sovietic, Bazinul Donețului,** se poate înregistra în acest chip, până că în momentul de față, capacitatea industrială a Rusiei Sovietice a scăzut cu 2/3, scontându-se bineînțeles și pierderea districtului industrial al **regiunii Niprului** ca și a **regiunii Leningradului.** Specialistul în probleme militare, francezul Duval, estimează la peste 80 la sută pierderile producției industriale ale Uniunii Sovietice.

Puternicul interes pe care îl consacră ziarele engleze acestei acute probleme a configurării viitoarei rezistențe sovietice, având în vedere ultimele baze industriale rămân la dispoziția sovieticilor, evidențiază din nou actualitatea problemei, dacă spațiul rusesc în actuala lui stare este inepuizabil sub aportul industrial și cât de departe se pot întinde posibilitățile practice ale bolșevicilor de a realiza o rezistență efectivă înapoia Moscovei sau înapoia Uralilor. Din partea forurilor competente germane se declară în conexiune cu aceasta, că **operațiunile vor fi continuate până la nimicirea ultimei divizii sovietice, care va fi obținută independent de spațiu și timp. Mai mult, lui Stalin nu i se va oferi nici o posibilitate de a constitui un nou front de rezistență în spatele Uralilor prin intermediul industriei sprijinite pe bazele Munților Urali.** Conducerea germană a războiului va avea grijă la vreme să paralizeze toate rezervele producției sectorului Uralilor, într'o formă sau într'alta. Se poate menționa prin urmare, ca un fapt neîndoios, că regiunea Uralilor va fi cuprinsă în scurtă vreme în raza de acțiune a armelor germane. In acest chip se pune dela sine întrebarea, dacă Stalin, raționând omenește, este în situația de a organiza o nouă rezistență, bazat pe rezervele Rusiei Asiatice.

Referitor la această problemă, cercurile conducătoare declară că pentru continuarea războiului, trebue ca bolșevicii să soluționeze 4 chestiuni esențiale:

1) O largă bază a populației; 2) o armată mare și bine înzestrată; 3) o producție asigurată în ceiace privește armamentul și bunurile de consum; 4) natura unor transporturi ordonate, o structură financiară impecabilă și aprovizionarea cu mijloace de hrană în cantități satisfăcătoare.

La aceste 4 chestiuni condiționate sine qua non, forurile competente berlineze răspund cu următoarele considerațiuni:

1. Un număr de 163 milioane de locuitori sau 85 la sută din populația URSS-ului trăiesc în partea europeană a Uniunii Sovietice și numai 25 milioane sau 15 la sută, în partea asiatică. Chiar dacă sovieticii ar putea să mai salveze dincolo de Urali câteva milioane de oameni din populația civilă sau din soldați, tabloul nu și-ar schimba aproape cu nimic aspectul său integral. Char dacă ar voi să se sconteze pe cei 25 milioane de locuitori, **formând o bază reală, și totuși ar fi o falsă iluzie, deoarece în privința densității, nu există decât 1-2 oameni pe kilometru pătrat.**

Constituirea unei mari armate este absolut caducă și de domeniul fanteziei. Inzestrarea sa depinde de capacitatea industrială a Asiei. Care este soluționarea acestei probleme? Răspunsul îl oferă a treia considerațiune a forurilor berlineze.

3. Cărbuni și minereuri, neîndoios, există în zăcăminte considerabile în Asia Sovietică, însă sunt exploatate în mod absolut insuficient. Lipsesc toate condițiile technice necesare pentru o forțare a producției în proporții mai mari. Lipsesc lucrătorii specialiști, mașinile necesare și instalațiile proprii pentru exploatarea acestor zăcăminte. Chiar într'o epocă de pace absolută, exploatarea regiunilor industriale ale Asiei Sovietice, în condițiile voite, ar necesita un deceniu întreg. In afară de aceasta, lipsesc toate condițiile technice pentru transformarea cărbunelui în cocs, necesar pentru topirea minereurilor. Numai 9% din furnalele sovietice „Martin" și din topitoriile necesare se găsesc în Rusia Asiatică, numai 6% din energia electrică se găsesc dincolo de linia fluviului Obi. Petrolul lipsește cu desăvârșire dincolo de Urali. In ceiace privește industria consumului, 38% se găsesc în Rusia Europeană.

Problema transportului în Rusia Asiatică apare cu totul irezolvabilă. Intreg sectorul răsăritean se sprijină numai pe calea ferată transiberiană, care poate fi distrusă foarte ușor de bombardierele cu mare rază de acțiune, în punctele ei cele mai sensibile.

Structura financiară a Rusiei Asiatice e lipsită cu desăvârșire de temelii sănătoase în actuala ipostază. Cu atât mai vârtos nu mai e nevoie să fie menționat în mod deosebit această deficiență, după ce se va realiza complet speranța de Rusia Europeană. Cât privește aprovizionarea cu mijloace de trai al unei mari armate, se subliniază că 3/5 din spațiul asiatic se află în zona așa numitelor ținuturi polare cari rămân înghețate aproape întregul an. O cincime din acest spațiu este predominată de zonele deșerturilor sudice și numai ultima cincime stă la dispoziție ca suprafață cultivabilă pentru mijloacele de trai, însă și aceasta în mod relativ. Aceste scurte considerațiuni reliefează, după cum menționează forurile germane, **că spațiul sovietic nu este nicidecum inepuizabil și că războiul din răsărit este în** mod absolut pe nesfârșite. (UTA).

Noul an de activitate premilitară se deschide Duminică

Inspectoratul Pregătirii Premilitare al Municipiului București pune în vedere premilitarilor că, Duminică 2 Noembrie dimineața va avea loc solemnitatea deschiderii noului an premilitar pe terenul dela Arcul de Triumf.

In acea zi premilitarii Universitari-Școlari se vor prezenta pe teren la orele 8,30, iar premilitarii Municipali se vor prezenta la sediile Subcentrelor în acea zi la orele 7,30.

Inspectoratul invită pe părinții și patronii premilitarilor de a lua parte în număr cât mai mare la această sărbătoare a tineretului, care va începe la orele 10,30 pe terenul dela Arcul de Triumf (intrarea pela Ștrandul Kiseleff tramvai 3).

In caz de ploae serbarea se amână.

Sâmbătă 1 Noembrie orele 15, premilitarii Universitari școlari, se vor prezenta pe terenul dela Arcul de Triumf pentru repetiție.

Intensificarea culturilor de grâu

Țara ne cere astăzi mai mult grâu. Sunt de hrănit milioane de ostași — și de-ai noștri și de-ai aliaților noștri — cari se luptă la hotare, cu dușmanii, pe cari trebuie să-i biruiască.

Dar pentru aceasta — în afară de scule și de îmbrăcăminte — le trebuie pâine. Această pâine, noi plugarii, trebue s'o facem.

Ei se luptă ca să ne apere pământul. Noi trebuie să luptăm ca să muncim acest pământ.

Ei își dau viața. Noi trebuie să le dăm pâine.

Trebuie să semănăm anul acesta și de acum înainte, mai mult grâu.

V'am spus că grâul merge cel mai bine după culturile de păstăioase (leguminoase) și v'am sfătuit să semănați cât mai mult din aceste plante, cari sunt și căutate și au prețuri bune.

Cine a avut anul acesta culturi de leguminoase — de orice păstăioase: mazăre, fasole, linte, bob, bobușor, năut, lucernă, trifoi, sparcetă, lupin, rapiță și altele — a avut vreme să facă două arături — una de desmiriștire și alta la semănat — și a putut pune grâul în bune condițiuni și cu multă nădejde pentru la anul.

Ei, dar plugarii noștri nu pun încă atât de multe leguminoase cât trebuie și cât se cere — și pentru hrana oamenilor și pentru hrana vitelor — și atunci nu tot grâul are parte de o așa bună cultură premergătoare. Trebuie, prin urmare, să punem grâul și după alte plante.

Semănatul grâului după păioasele de primăvară (orz, ovăz, secară) și chiar după orzul sau secara de toamnă, dacă nu se găsește pământul așa de îmbunătățit, cum rămâne după leguminoase, sau după rapiță are folosul că, dela seceratul lor până la semănatul grâului, avem vreme să facem două arături. După aceste culturi, dacă am făcut îndată arături de desmiriștire și dacă am băgat plugul ceva mai adânc, cum am avut și destule ploi în timpul verei, pământul a dospit și a înflorit bine, ființele văzute și nevăzute din el au lucrat și au fabricat hrană nouă. Așa că, în toamnă nu a mai fost nevoie decât de o arătură în față și o grăpare și mașina de semănat a mers ca în unt.

In toate aceste locuri — și unde au fost păstăioase și unde au fost păioase — grâul trebuie să fie semănat, la vremea aceasta. Noi l-am și văzut, verde și frumos, tras ca pe fir și deacum a și început să înfrățească. Este nădejde că va da rod bun la vară.

Dar și aceste păioase (orz, ovăz), ca și rapița, se seamănă tot mai puțin în țara noastră, cu toate că sunt cerute, iar rapița este și bine plătită. Așa că, vrând sau nevrând, trebuie să mai semănăm grâu și după alte plante.

După care? După porumb, o să ziceți dumneavoastră. Pentrucă așa v'ați obișnuit, să puneți grâul în porumbiște. Il culegeți la sfârșitul lui Octombrie, îl cărați la începutul lui Noembrie și către sfârșitul lunei asvârliți sămânța pe loc și o îngropați „sub brazdă". Sau arați întâi, semănați și apoi grăpați.

CERCETARILE INSTITUTULUI DE CERCETĂRI AGRONOMICE

Chiar dacă porumbul s'ar culege de vreme și grâul s'ar putea semăna la timp, azi e lucru dovedit (experiențele institutului de cercetări agronomice) că porumbul este o rea premergătoare pentru grâu.

Este adevărat că grâul ar merge bine după prășitoare, pentrucă găsește locul curat de buruieni. Dar cu o condiție, ca planta prășitoare să se recolteze devreme și să ne lase timpul trebuitor ca să facem două arături și ca pământul să-și recapete puterile. Aceasta nu se întâmplă decât la mazăre, la fasolea și cartofii văratici, la rapiță (când este prășită). Dar acestea sunt prea puține.

Noi vă povățuim să puneți mai bine grâu după grâu, decât să așteptați recoltarea porumbului. Dacă după seceratul grâului ați întors îndată miriștea și ați băgat plugul mai adânc, ploile și soarele de vară au ajutat pământul să-și recâștige puterile. Peste două luni ați putut face a doua arătură, în față și ați putut semăna la timp (între 15 Septembrie și 15 Octombrie).

Cei cari ați făcut acest lucru și nu aveți alte locuri pentru grâu, puteți pune acum grâu, dacă ați făcut ogor de vară.

Cine nu a avut după ce pune grâul și nu l-a pus până acuma, să-l pună și de acum înainte. Chiar în porumbiște, dar să-l pună. Să dea un dublu de sămânță mai mult la hectar. Să pună 240-260 kgr. la hectar. Dar să semene. Va răsări sub zăpadă. Va mai pieri de ger. Dar va rămâne și pentru noi. Și dacă primăvara va fi prielnică, o înfrățire bună împlinește lipsa și asigură o recoltă mijlocie.

Prin urmare, înainte cu Dumnezeu. Semănați grâu; cât mai mult grâu. Așa ne cere țara. Nevoile ei înainte de toate.

Depunerea păturilor de lână

Se pune în vederea tuturor fabricilor, depozitelor și magazinelor, că păturile de lână care depășesc greutatea de 1800 grame, să le depună în maximum cinci zile, dela data apariției prezentului comunicat, astfel:

— Cei din Municipiul București, la Depozitul Central de Echipament al Armatei.

— Cei din provincie, la Batalioanele Administrative a Comandamentelor Teritoriale.

Depunerea se va face cu o adresă, din care să rezulte: cantitatea, felul păturilor, greutatea fiecăreia, precum și numele proprietarului.

Păturile gata fabricate și în curs de fabricație, care sunt destinate executării contractelor încheiate cu armata, se predau conform condițiunilor contractuale.

Acei cari nu se vor conforma dispozițiunilor prezentului comunicat, vor fi foarte aspru sancționați.

Plata păturilor se va face la locul de predare.

General de Divizie,

(ss) PANTAZI

Termenul pentru retragerea monetelor albe de 1 leu și 2 expiră la 1 Noembrie

Ministerul Finanțelor reamintește publicului că termenul pentru retragerea din circulație a monetelor metalice de 1 și 2 lei, de culoare albă, expiră la data de 1 Noembrie 1941.

Preschimbarea acestor monete se face la Administrațiile de Incasări și Plăți și la Perceptiile Fiscale.

Publicul posesor al monetelor vechi de 1 și 2 lei, fabricate din cupru-nichel, este invitat să ia cunoștință de acest termen și să le prezinte cât mai neîntârziat la preschimbare, cunoscând că la data de 1 Noembrie 1941 încetează puterea lor circulatorie.

După această dată și până la 31 Decembrie 1941 se vor primi numai în plata impozitelor datorate Statului.

O FAIMOASĂ FLOTĂ DE RĂZBOIU TRANSFORMATĂ IN LEMNE DE FOC

Flota vieneză construită în 1716.. un vis spulberat

BERLIN, 30 (UTA). — D. Severin Zacharias Hueber, consilier și șef al breslelor de frânghieri, fu chemat în audiență de Impăratul Carol VI-lea. El a fost primul locuitor al Vienei, căruia cu acest prilej i s'a desvăluit marele secret, pe care Statul Major al Majestății Sale îl desbătea de luni de zile: Viena, sau mai bine zis Austria, trebuie să fie înzestrată cu o flotă de războiu foarte puternică. Această flotă trebuie să fie mai mare decât invincibila „Armada" spaniolă și are misiunea de a eși prin Dunăre în Marea Neagră pentru a cuceri Constantinopolul și de a reînființa și reorganiza Bizanțul creștin.

Armate întregi de muncitori sosesc în valuri, cea mai mare parte fiind creați. Doi constructori navali vin cu întreaga lor suită. Primul este maestrul Daniel David din Anglia, al doilea d. Friedrich Gerson din Hamburg. Tăietorii de lemne lucrează în Prater și în jurul Kahlenbergului, doborând mii și mii de arbori seculari, ferestraiele lucrează zi de zi pentru producerea materialului fasonat. In scurt timp se văd forfotind pe Dunăre o sumedenie de vase mici de toate categoriile și însfârșit, în Aprilie 1716 se termină construcția primului vas de războiu, care este înarmat cu 60 de tunuri.

Acesta este însă numai începutul. Incă la 15 Mai a fost botezat al doilea vas de războiu și două luni mai târziu, au fost terminate încă șapte vase mari de acelaș tonaj și cu acelaș masiv armament. Episcopul vienez Graf von Kollonitsch le binecuvântează botezându-le cu numele: *Maria, Elisabeth, Leopold, Joseph, Karl, Stephen și Francisc.* Tonajul acestor vase era pentru vremurile acelea, foarte mare; lungimea de 133 de picioare și lățimea de 30.

Primul amiral al acestei flote este Peter Schweidimann. La 10 Iulie 1717 erau gata încă patru vase de Dunăre, de acelaș gigantice proporții.

Viena, mare port dunărean, poate concura cu oricare port de războiu situat pe glob. Viena cu caracterul ei pur burghez, a luat numaidecât o înfățișare de metropolă internațională.

La 1 Iulie 1737 — deci după 20 de ani — flota de războiu este gata construită. Ultimele patru vase mari de luptă, ies din șantier, înarmate fiind și mai bine decât celelalte.

In seara acestei memorabile zile, vasele sunt vizitate de Impărat, Impărăteasă și Arhiducese.

Se fac manevre reduse, cari reușesc admirabil, iar matelotii primesc drept recompensă 600 Ducați, așa încât bucuria lor nu mai avea margini.

Numai un sigur om din Viena este pesimist: poetul Impărătesei, un italian cu numele de Metastasio.

Ziua plecării flotei sosește. Entuziasmul e de nedescris. Vasele însă nu părăsesc portul, pânzele rămân largi și neumflate de vânt. Peste tot se fac rugăciuni și se conjură cerul și providența să aducă vântul. Incet, încet de tot, metru cu metru colosurile cu pânză pornesc. Insă la eșirea din Prater, întreaga flotă de războiu rămâne pe loc.. Matelotii străini sunt izgoniți cu ocări și insulte din țară, dând loc matelotilor indigeni, cari sunt angajați și urmează să facă o ultimă încercare.

In fine, un singur vas ajunge la Bratislava, cu trudă și oboseală, după mai multe ore, însă rămâne acolo, cu neputința de a se mișca. In acest port a rămas definitiv și în curând au sosit și semenii lui, cari n'au mai fost buni decât pentru a se adăoga la grămada materialului inutilizabil și bun de dat la foc.

Inspecții școlare la Chișinău

Zilele acestea d. inspector școlar Mihail Popovici, dela Directoratul Culturii Naționale din Chișinău a făcut o inspecție administrativă la școala de gospodărie urbană gr. I și II care este în curs de instalare în localul din strada Regina Maria No. 71. Cu acest prilej d-sa a constatat că la școală se fac reparațiile necesare în vederea începerii cursurilor. D-na Directoare Maria Râpan, lucrează fără oboseală pentru a pune școala în funcțiune cât mai repede.

Filiala Pensionarilor Publici din Chișinău

Aduce la cunoștința membrilor săi că în ziua de 8 Noembrie a. c. orele 11 a. m., sunt convocați la sediul din str. Regina Maria nr. 49, la adunare generală ordinară, când urmează a fi discutată ordinea de zi fixată de către Consiliul de Administrație.

In cazul când la această dată nu se va prezenta numărul legal de membrii Filialei Pensionarilor Publici din Chișinău sunt convocați în ședință pentru a doua zi, adică 9 Noembrie, acelaș oră și la acelaș sediu, când ședința se va ține cu orice număr de membri prezenți.

REDACȚIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieții obștești din provincia dintre Prut și Nistru, în cadrul nouei vieți a României reintregite, corespondenții noștri sunt rugați cu insistență să ne trimită numai știri cu caracter local.

*

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenți harnici la: Hotin, Soroca, Bălți, Orhei, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Tg. Edineți, Tg. Florești, Dubăsari, Basarabeasca, Hâncești, Strășeni, Tg. Călărași, Ungheni și Bolgrad.

Corespondențele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacție al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, București III.

TELEGRAMA ZIARIŞTILOR SLOVACI ADRESATĂ D-LUI PROF. MIHAI ANTONESCU

D. Prof. Mihai A. Antonescu, Vice-Preşedinte şi Preşedinte ad-interim al Consiliului a primit următoarea telegramă din partea grupului de ziarişti slovaci, care ne-au vizitat ţara:

PROF. MIHAI ANTONESCU
Vice-Preşedinte şi Preşedinte ad-interim al Consiliului de miniştri, Ministrul Propagandei Naţionale.
Bucureşti

ARAD. — Ziariştii slovaci părăsind teritoriul României prezintă omagiul şi mulţumirile lor Excelenţei Voastre şi poporului Român. Credem că vizita noastră în România va contribui la adâncirea relaţiilor româno-slovace pentru care vom lucra la noi acasă cu aceeaşi dragoste cu care am fost primiţi peste tot în România.

Dr. MILAN HANKO

Târnosiri de biserici în Transnistria

Cu deosebit ceremonial s'a făcut sfinţirea bisericilor din satele: Rozalevca, locaş de închinare refăcut prin osârdia locot. col. D. Alexandrescu. Slujba religioasă a fosit săvârşită de arhimandritul Scriban, înconjurat de un sobor de preoţi; corul satului a dat răspunsurile şi a intonat imnuri religioase; au rostit cuvântări arhimandritul Scriban şi loc. col. Alexandrescu.

In satul de moldoveni Zartaica s'a făcut sfinţirea bisericei restaurată de credincioşi; au fost de faţă d. G. Alexianu — guvernatorul civil al Comandamentului militar al Transnistriei, —col. P. Georgescu—prefectul judeţului Tiraspol, etc. După sfinţire au predicat Arhimandritul Scriban şi preotul Nicov.

Preoţi misionari au sfnţit bisericile din comunele: Doroţcaia şi Pohrebi, locaşuri die rugăciune reclădite de moldovenii desrobiţi.

Infiinţarea de coruri bisericeşti pe lângă fiecare şcoală

Pentru a se asigura o mai deplină legătură între şcoală şi biserică, şi pentru a face ca elevii să ia parte la slujbele religioase, Ministerul Culturii Naţionale a trimis Directoratului Invăţământului din Basarabia un ordin, potrivit căruia fiecare şcoală de orice grad: primară, secundară, profesională, particulară, etc. este obligată să-şi alcătuiască un cor bisericesc care să cânte în mod obligatoriu la biserica cea mai apropiată de şcoală.

In localităţile în cari sunt mai multe şcoli decât biserici, consiliul interşcolar în legătură cu protopopiatul local, sau cu preotul cel mai înalt în grad va stabili fie alternanţa corurilor, fie contopirea mai multor coruri într'unul singur. Aceste coruri se vor forma pe confesiuni şi vor cânta în bisericile ritului respectiv.

Ministerul Culturii Naţionale doreşte — specifică ordinul — ca un număr cât mai mare de elevi şi eleve dela fiecare şcoală să facă parte din aceste coruri.

Directorii de şcoli sunt direct răspunzători de executarea acestui ordin. Inspectorii generali, inspectorii şi subinspectorii vor raporta de executarea acestui ordin până la 15 Noembrie a.c. Deasemenea protopopii de toate riturile creştine vor trimite un raport amănunţit până la aceiaşi dată în legătură cu dispoziţiile de mai sus.

DESCOPERIREA UNEI CASETE CU UN SFERT DE MILION DE LEI INTR'O CURTE DIN CHIŞINĂU

In ziua de 24 Octombrie, locuitorul Lazăr din Chişinău, str. Regele Ferdinand I, No. 83, săpând în curtea locuinţei lui a dat peste o casetă în care se găsea suma de 253.600 lei.

Numitul şi-a însuşit conţinutul, iar caseta a aruncat-o pe un maidan. Cuprinsul casetei se compunea din vre-o 60,000 lei bancnote cari circulă, restul bancnotelor ne având putere circulatorie în vigoare.

După ce a cheltuit cei 60.000 lei numitul s'a dus la Banca Naţională din localitate, încercând să preschimbe bancnotele retrase din circulaţie.

Aci s'a descoperit fapta şi cetăţeanul a fost deferit autorităţilor, în faţa cărora a mărturisit totul.

El a fost trimis în judecată pentru tăinuire de bunuri ce nu-i aparţineau.

ORGANIZAREA MANIFESTĂRILOR ROMÂNEŞTI DE PROPAGANDĂ IN STRĂINĂTATE

In Monitorul Oficial a apărut următorul decret-lege:

ART. I. — Lucrările pentru organizarea participărilor României la expoziţiile de orice natură, congrese şi manifestări culturale, în străinătate, sunt controlate de Ministerul Propagandei Naţionale.

ART. II. — Ministerele, instituţiile publice şi instituţiile culturale de ordin privat, direct interesate în manifestările de mai sus, sunt îndatorate să supună programul lor avizului Ministerului Propagandei Naţionale, conformându-se întru totul avizului dat de acest Departament.

ART. III. — Comisarii guvernului vor fi numiţi prin jurnal al Consiliului de Miniştri, după propunerea Ministerului Propagandei Naţionale.

ART. IV. — Orice legi sau dispoziţiuni de legi contrarii sunt şi rămân abrogate.

ART. V. — Un regulament va fixa normele de aplicare ale prezentei legi.

Noul procuror general al Statelor Unite

WASHINGTON, 30. (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. anunţă:

Preşedintele Roosevelt a numit procuror general al Statelor Unite pe d. Charles Fahy, care a fost până acum funcţionar în ministerul justiţiei.

Se aminteşte că d. Biddle, fostul procuror general, a fost numit recent ministru al justiţiei.

✝

Elevii cl. VII a Liceului Industrial de baieţi din Chişinău, exprimă sincerele lor condoleanţe colegului lor MALAHOV LEONID, cu prilejul pierderii mult iubitului său tată.

ION MALAHOV

DUPĂ VIZITA ZIARIŞTILOR SLOVACI IN ROMÂNIA

Cimentarea legăturilor dintre ţara noastră şi Slovacia

BRATISLAVA, 29 (Rador). — Ziariştii slovaci care au făcut o vizită oficială în România, s'au întors astăzi în Capitală, declarând că au fost adânc impresionaţi de primirea ce li s'a făcut şi de ceeace au văzut în cadrul unui bogat program. In acest sens ei au început să-şi publice astăzi impresiunile.

Astfel în ziarul „Gardista", redactorul şef Pietro publică pe prima pagină interviewul obţinut dela d. prof. Mihai Antonescu, preşedintele interimar al Consiliului de miniştri, sub titlul „Suferinţele milenare ne întăresc în luptă".

D. Petro spune în introducere:

„Grupul ziariştilor slovaci care a fost într'o vizită de 13 zile în România, a fost primit imediat ce a sosit în Capitală, de către d. prof. Mihail Antonescu, vice preşedintele Consiliului de miniştri. Recepţia a decurs în spiritul prieteniei de arme slovaco-române.

Pentru „Gardista", recepţia românä este neuitată, fiindcă d. Vicepreşedinte al Consiliului, Mihail Antonescu, în discursul său a mulţumit în special ziarului „Gardista", în cuvinte călduroase, pentru atitudinea cu totul înţelegătoare faţă de directivele urmate de România.

Cu acest prilej am solicitat d-lui prof. Mihail Antonescu o scurtă convorbire pentru ziarul nostru. D. vice preşedinte al Consiliului de miniştri a binevoit să-mi răspundă la următoarele patru întrebări:

„România a intrat în acest război ca primul Stat alături de Germania. Ce aşteaptă ea dela acest conflict?

Răspunsul d-sale la această întrebare a fost următorul:

„Războiul contra bolşevismului înseamnă nu numai distrugerea ordinei politice şi sociale care ameninţa structura Europei şi împiedica desvoltarea ei, ci este un război sfânt, este un fapt constructiv în înţelesul nou al clădirii Europei noui. Şi în vremurile vechi, Principatele Române au apărat ordinea creştină în contra păgânilor şi au numit gurile Bugului şi ale Nistrului „poarta creştinismului". Tot astfel şi armata Regelui Mihai şi a Mareşalului Antonescu nu-şi îndeplinesc astăzi numai rolul de eliberatoare, ci şi pe acela de ocrotitoare a culturii noastre".

La a doua întrebare: „Cum priveşte România Noua Ordine europeană?", d-sa a binevoit a-mi răspunde:

„Mai întâi aşteptăm justiţia naţională precum şi dreptatea socială. Europa viitoare se va baza pe forţele naţionale biologice, pe credinţa adevărată şi pe forţele noui constructive. Pretenţiuni de dominaţie învechite şi formule istorice de stăpânire nu pot forma nici o bază în Europa aceasta nouă, pentru că forţa vie naţională şi respectarea vieţii naţionale vor fi singurele temelii pe care se va putea clădi. România aşteaptă dela o Europă nouă o organizaţie unitară, în care toate popoarele vor putea să trăiască împreună, desvoltându-şi însuşirile naţionale şi unindu-se în ce priveşte rezultatele Noui Ordine".

A treia întrebare a fost: „Care este părerea dvs. în legătură cu aceste considerente despre raporturile slovaco-române?". La această d. prof. Mihai Antonescu a binevoit a-mi răspunde următoarele:

„Raporturile slovaco-române sunt stabilite prin legături fireşti. Poporul slovac este un popor carpatin; tot aşa şi poporul român s'a născut în Carpaţi şi aici va rămâne. Această aşezare ne fixează geografia destinului nostru comun. Impreună au semnat Pactul Tripartit, în chip leal cu încredere în Adolf Hitler, cu încredere în rolul pe care-l reprezintă puterile Axei care tind spre o nouă reglementare europeană, pe principiile juste şi sănătoase. Luptăm împreună în războiul de faţă. Suferinţele milenare ne întăresc în lupta comună, care când îşi va îndeplini rolul ei în nemărginitele stepe ale Uniunii Sovietelor, ne vor întări într'o voinţă unică, dându-ne toate drepturile ce rezultă din virtuţile noastre şi asigurând viaţa popoarelor noastre".

La a patra întrebare: „Care sunt raporturile dintre români şi germani pe scena politicei europene?" am primit următorul răspuns:

„Aceste raporturi n'au nevoie de cuvinte sforăitoare. Marele popor german şi poporul românesc sunt unite prin sânge şi fier — cum a spus-o Führerul. Ambele râvnesc, în urma luptei comune, după dreptate şi justiţie. Mai mult ca orice, acest războiu sfânt ne-a unit cu germanii, pentrucă a eliberat poporul românesc de o presiune de veacuri şi de primejdia comunistă. Poporul românesc este convins că lumea nouă, pentru care luptă Germania, va însemna o nouă eră a civilizaţiei, eră care va înlocui vorbele goale cu disciplina naţională, cu organizaţia tehnică de Stat şi care cu ajutorul organizării pământului va asigura durabilitatea şi desvoltarea viitoare a civilizaţiei vechi europene. Astfel Europa n'ar putea să existe.

„Doresc poporului slovac să-şi poarte mândru destinul în această luptă, aşa cum şi l-a purtat în cursul veacurilor, luând parte cu justificată încredere la construcţiunea Europei Noui şi a ordinei din Sud-Estul european, pentrucă şi această parte a Europei trebue să se clădească pe principiile forţelor vitale şi al vieţii naţionale şi nu pe ficţiunile titlurilor învechite".

D. Petro conchide:

„Aceste declaraţiuni nu au nevoie de nici un comentariu. Ele isvorăsc din prietenia şi înţelegerea pentru problemele poporului slovac care a fost în mod necesar, şi este foarte aproape de poporul românesc. Acest destin comun este una din realităţile raporturilor frăţeşti slovaco-române, cari după convingerea noastră se vor adânci şi mai mult în viitor. Iar la aceasta a contribuit desigur în mare parte şi vizita gazetarilor slovaci în România".

DELA CHIŞINĂU LA IAŞI SPRE SCULENI-TG. ŞI IN T-GUL DE PE PRUT COMERŢUL CAPATĂ ARIPI

Incepuse să plouă deabinelea. Drumul din centrul oraşului şi până la gară începuse să prezinte temeri însemnate. Zidurile scorojite de ploi şi încă sub semnul pârjolului se prăbuşeau grele pe trotuarele umplute cu apă, cu frunze şi cu foarte multă clisă lichidă.

Când am ajuns la Comandamentul Militar al Gării, Hur Schvartz îşi fuma tacticos ţigara. L'am cunoscut prin intermediul Comandamentului Militar român, prin care le solicitasem îngăduinţa de a călători dela Chişinău la Iaşi cu trenul de 7 şi 4' p. m. al Misiunii militare germane. Pentru a doua zi trebuia să fim neapărat în Tg. Sculeni, unde mă aştepta o anchetă gazetărească foarte anevoioasă şi dificilă, într'un târg unde economicul e redus până la neființă.

Oraşul era cufundat în noroi şi în întuneric

Drumul dela Chişinău la Iaşi a fost un deliciu, cum numai prietenii noştri germani puteau să-mi ofere. Cald, foarte cald, în compartimentul de clasa doua m'am putut întinde în voie şi dormi până la Nicolina, unde acelaş camarad german, foarte tacticos mă trezeşte, spunându-mi că am ajuns.

Incercai să găsesc un hotel. Măcar un adăpost într'o cafenea. Dar de unde. Pretutindeni oraşul la ora aceasta era cufundat în somn şi întuneric.

Mi-am adus aminte de un prieten

La miez de noapte, singur, într'un oraş care altă dată mi-a fost mai mult decât prieten. Azi mă simţeam complet ne la locul meu. Nu puteam să intru nici măcar într'o tavernă să scap de burniţa de afară.

Zadanic încercam cu gândul o ieşire. De nicăieri nu venea nici un fel de mântuire. Abea într'un târziu mi-am adus aminte de un prieten şi am alergat prin întunericul dela Iaşi până sus, în Parcul Copoului, unde am trezit un om şi omul deschise o uşă, după care să mă pot adăposti de ploaia neiertătoare.

De dimineaţă maşinele pleacă una câte una la Sculeni

De dimineaţă maşinele pleacă, una câte una, spre sculeni şi în toate părţile, numai pelerinii rămân în ploaie. Pe vânt şi pe ploaie cei 24 km, până la Sculeni sunt o aventură neîngăduită. Totuşi cum până la ora 10 cel mai târziu trebuia să ajung, m'am închinat în trei părţi şi am plecat dela apus în spre soare răsare. Acolo, undeva pădurea de sălcii se ascunde sub maluri şi plânge pe urmele războiului care se destramă mai departe pe urmele pângăritorilor dincolo de Bug. Până colo însă drumul este foarte anevoios. Şoseaua coteşte prin smârcuri şi prin văi cu largi cubolte. Dela Vânători înspre Prut, şoseaua deoparte şi de alta este străjuită de mormintele camarazilor germani şi români, iar în oraşul propriu zis, un cimitir înconjurat cu zid de piatră, strânge la un loc morţii din sângele cărora creşte peste timp istoria popoarelor din Axă, istoria marii Germanii.

In Sculeni, târgul e împărţit pe două rânduri

Am ajuns, după câteva ceasuri grele de mari îndrăzneli turistice, în oraş. Am dat drumul cotiugarului cu care înnotasem prin smârcul celor douăzeci şi patru km. de şosea ca vai de lume şi mban ostenit zadarnic să ajung în centru. Târgu-i nu prea mare, e împărţit până la primărie pe două rânduri de case. Unele mai drepte, mai raţionale; altele înfipte la întâmplare în inima uliţelor şi ale drumurilor pline de glod cleios. Evreii, marea majoritate de odinioară a târgului, nu mai sunt. Undeva ghettourile i-au adunat anume pentru a-i strânge pentru marile lor păcate de până acum.

In mijlocul târgului, un parc străjue patru morminte, patru eroi fără nume

Intru în parc. O grădină rară, cu câţeva urme de alei, plantată cu salcâmi subţiri şi încă destul de prost aliniaţi. Parcul strânge patru morminte, patru eroi fără nume. Undeva dela Prut înspre Soare-Răsare, cândva pornise războiul. Pe apa lui, cursese sângele alător vitejii şi visurile lor de împlinire se adânciseră trandafirii şi ostenite de doruri.

Sculenii este un sat mai răsărit cu comerţul în devenire

Prin dispariţia elementului evreesc din comerţ, oraşelul începe acum să se ridice economiceşte din nou şi viaţa să păşească spre normal. S'au deschis foarte multe cârciume, mai puţine manufacturi şi galanterii şi câteva frizerii. Din punct de vedere comercial şi economic, Sculenii sunt un sat mai răsărit.

UN VAST PROGRAM DE REFACERE A RĂSĂRITULUI

BERLIN, 29. (Rador). — Din cercurile bine informate se comunică următorele amănunte cu privire la măsurile de refacere decise în răsărit, în locul dezorganizării şi a metodelor arbitrare ale comunismului.

Se declară, în special, în aceste cercuri că, chiar de pe acum, deşi războiul nu s'a terminat încă, autorităţile germane au luat următoarele măsuri: pământurile marilor ferme colective, cari până acum erau la dispoziţia personală a ţăranilor lucrând pe aceste ferme colective, vor trece în proprietatea particulară a acestor ţărani şi vor fi scutite de orice impozite.

In cazul când recolta va fi strânsă la timp şi dacă semănăturile de toamnă vor fi făcute şi vor reuşi, parcelele individuale vor putea fi dublate.

Autorităţile germane vor garanta deasemenea că ţăranii vor primi un număr suficient de vite.

Autorităţile germane vor plăti preţuri fixe şi drepte pentru diferitele produse agricole furnizate de fermele colective şi de parcelele individuale. Aceste preţuri vor fi mult mai mari ca preţurile oficiale plătite sub regimul sovietic.

Pe lângă aceasta, au fost luate măsuri utile pentru ca niciodată să nu mai poată fi aplicate metode capitaliste de exploatare.

Trebue să se sublinieze deasemenea că libertatea religioasă a fost restabilită în cea mai mare măsură.

Achitarea burselor elevilor basarabeni

Directoratul Culturii Naţionale din Basarabia a comunicat şcolilor secundare de toate categoriile că Ministerul Educaţiei a dispus ca acolo unde internatele sunt ocupate de spitale, elevilor bursieri să li se achite bursa în bani, unii din ei mai cu dare de mână adăugând ceva la quantumul bursei, îşi vor putea găsi gazde în oraş. Cei săraci vor rămâne acasă la ţară. Aceştia vor continua să fie înscrişi în clasele respective, păstrându-şi locurile în speranţa deschiderii internatului. In cazul cât sunt siliţi să rămâie mai mult timp în familie, vor veni la sfârşitul fiecărui trimestru la şcoală spre a da un examen cu profesorii lor, din materia făcută în acel trimestru.

Maior Gheorghe T. Boncíu, fost prim comisar Regal al Basarabiei, avocat şi biurou de notariat s'a reîntors în localitate şi a reînceput consultaţiile str. Regele Ferdinand I No. 39, Chişinău.

Prelungirea termenului de preschimbare a monetelor de 250 lei

COMUNICAT

Ministerul de Finanţe aduce la cunoştinţa publicului că termenul de retragerea din circulaţie a monetelor de argint de 250 lei, cu efigia fostului Rege Carol al II-lea, s'a prelungit până la data de 31 Decembrie 1941.

Preschimbarea acestor monete se va face la Administraţiile de Incasări şi Plăţi şi la Percepţiile fiscale.

Publicul posesor al acestor monete este invitat să ia cunoştinţă de această prelungire şi să le prezinte, cât mai neîntârziat la preschimbare, cunoscând că data de 31 Decembrie 1941, este ultimul termen.

BASARABIA SUB OCUPAŢIE SOVIETICĂ

Comunicarea d-lui Prof. Univ. Şt. Ciobanu la Academia Română

Academia Română ţine şedinţă publică Vineri, ora 15.

D. Şt. Ciobanu va face o comunicare despre: Basarabia sub ocupaţiunea sovietică.

Decorări cu Virtutea aeronautică de război

CRUCEA DE AUR CU 2 BARETE

Loc. de rez. Cantacuzino Constantin; Subl. av. Stoik I. Mircea.

A 2-a BARTEA LA CRUCEA DE AUR

Loc. av. Cioroiu St. Mircea; Loc. av. Federber T. Boris.

CRUCEA DE AUR CU 1 BARETA

Căp. av. Sandru G. Mihail, Loc. Popescu G. Petre; Loc. av. Ivanovici S. Ioan; Subl. av. Ionescu C. Titu George; Subl. av. Bărlădeanu I. Ioan; Subl. av. Crăcoanu Gh. Ioan; Subl. av. Serghie D. Aurel; Adj. stag. av. Crăciun D. Titu; Adj. şef Socoleanu I. Aurelian, Adj. av. Prun St. Sava; Adj. av. Teodosiu G. Constantin; Adj. av. Nour C. Petre.

1 BARETA LA CRUCEA DE AUR

Căp. Şerban T. Traian; Subl. Săvescu Ioan; Loc. av. Braşoveanu I. A. Pompiliu; Loc. av. Zabaria F. Constantin; Subl. av. Dumitrescu P. Alexandru.

CRUCEA DE AUR

Lt. comand. av. Fotta C. Constantin; Căp. av. Arnăut Z. Dumitru; Căp. obs. Sairauca Dumitru; Căp. av. Mintuta M. Mihail; Căp. av. Năstase I. Temistocle; Căp. av. Anca I. Romeo; Căp. obs. Odale V. Ioan; Căp. obs. Petrescu I. Ioan; Căp. obs. Mateescu N. Ştefan; Loc. av. Sandovici M. Petre; Loc. av. Tomiuc V. Radu; Loc. obs. Munteanu N. G. Emil; Loc. obs. r. aBlaban R. Iulian; Loc. av. Angelescu I. Ioan; Loc. av. Teodorescu F. Ioan; Loc. av. Bran D. Nicolae; Loc. av. Cipu C. iVctor; Loc. obs. Aliónte P. Gheorghe; Loc. av. Corda V. Richard; Loc. obs. Rădulescu D. Pompiliu; Loc. obs. Vizireanu T. Victor; Căp. av. Gheorghiu Nicolae; Subl. av. r. Vionali I. Petre; Subl. av. Subţirelu D. Petrache; Subl. av. Sobieschi I. Florian; Subl. av. Pera I. Filon; Ofiţ. echip. III Sava M. Vasile; Adj. şef v. Sfârlos Gheorghe; Adj. şef av. Chirea M. Ioan; Adj.şef av. Dumitrescu I. Teodor; Adj. şef av. Predoi; M. Enache; Adj. şef. av. Gutu D. Grigore; Adj. av. Chiriac A. Savin; Adj. av. Nicoară G. Ştefan; Adj. av. Dumitru N. Silvan; Adj. av. Talabă C. Victor; Adj. av. Suceveanu Ionel; Adj. stag. av. Enciulescu I. Ioan; Adj. stag. av. Stana Gh. Vasile; Adj. stag. rez. Taflan N. Eugen; Adj stag. av. Pelin Nicolae; Adj. stag. av. Nicolae I. Ioan; Adj. av. Crisea Radu; Serg. Ionescu Dumitru; Serg. TR av. Lepădatu Gh. Ilie; Serg. TR. av. Cojocaru Petre; Serg. TR. av. Mazilu Mircea; Submaestru cl. I Stănescu Anghel; Submaestru cl. I. Nichifor Vasile; Adj. şef av. Branzan I. Gheorghe.

POST MORTEM

Subl. av. Begza Gr. Vasile

ULTIMA ORA

AVIOANELE „STUKA" bombardează neîntrerupt spaţiul Moscovei

BERLIN, 29 (Rador). — In legătură cu comunicatul militar de Miercuri se dau următoarele amănunte:

Peninsula Crimeia, în care au pătruns trupele germane, este compusă trei sferturi dintr'o mare câmpie, cu numeroase localităţi izolate.

S'a şi început urmărirea bolşevicilor puşi pe fugă.

Astfel, Sovietele sunt ameninţate să piardă un bastion, de unde au sperat să poată ataca prin flanc armata germană. Ei continuă a pierde în acest fel o mare parte din posibilităţile de comunicaţie pe Marea Neagră.

Pe celelalte fronturi operaţiile continuă a fi încununate de succes.

Trupele germane şi ungare continuă în fiecare zi să ocupe bazinul Doneţului. Trupele bolşevice sunt constrânse în permanenţă să bată în retragere.

Avioane germane „Stuka" bombardează fără încetare spaţiul Moscovei.

Leningradul a fost deasemeni bombardat spre seară.

ORORILE ŞI TORTURILE DIN INCHISORILE SOVIETICE

SOFIA, 29 (Rador).— Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

Ororile războiului civil din Spania nu sunt nimic în comparaţie cu metodele de tortură aplicate în închisorile sovietice, puse la cale de G. P. U., — scrie ziarul „Utro", sub semnătura d-lui Taheff, redactorul său şef, care s'a înapoiat din vizita făcută în teritoriile sovietice, ocupate de forţele germane.

Numai acum se pot constata crimele săvârşite de agenţii poliţiei secrete a Sovietelor. Cel mai bun doctor din Rewitza a fost spintecat. Criminalii i-au pus paşaportul său în interiorul plăgii. Asemenea acte de cruzime au fost comise de sovietici şi în alte regiuni ale teritoriilor pierdute de Soviete.

Astăzi nu se mai găseşte nici un comunist în teritoriile pe care Sovietele le ocupaseră în Letonia, Polonia, Lituania şi Estonia. Populaţiile acestor teritorii nu au înţeles să adere nici un moment la regimul sovietic.

Ziarul „Zora", sub semnătura d-lui Krapcoff, directorul său, constată că prizonierii sovietici sunt în marea lor majoritate reprezentanţi ai popoarelor asiatice. Printre ei se găsesc foarte puţini ruşi. Prizonierii sovietici au aspect de fiare, iar nu de oameni. Ei sunt reprezentanţii unui regim bazat pe crime şi nelegiuiri.

STATUL MAJOR ŞI COMISARII SOVIETICI DELA LENINGRAD AU FUGIT CU AVIONUL

ROMA, 29 (Rador). — Ştiri din Stockholm şi Berna semnalează că comandamentul militar sovietic este din ce în ce mai îngrijorat din cauza situaţiei în sectorul Rostov.

Faţă de violentele atacuri germane contra Leningradului, care au sfărâmat ultimele încercări făcute de Soviete spre a-şi deschide o cale spre nord, cea mai mare parte din membrii statului major sovietic şi comisarii politici, cari comandau forţele din Leningrad, au fugit noaptea trecută cu avionul spre interiorul Rusiei.

Dezertori sovietici trec în Manciuria

HSINH HSING, 30 (Rador). Corespondentul agenţiei DNB. retransmite următorul comunicat al biroului de presă al armatei din Kuantug:

Dezertori sovietici, cari au trecut frontiera sibero-manciuriană lângă Hungciung, au fost atacaţi de trupele din serviciul de graniţă sovietice, pe când dezertorii se aflau deja pe teritoriul Manciuriei.

Auzind aceste focuri, trupele manciuriene de graniţă au deschis şi ele focul.

Dezertorii sovietici au fost făcuţi prizonieri de o grupă de voluntari din serviciul muncii.

Se mai aşteaptă şi alte amănunte.

Americanii nu sunt apţi pentru serviciul militar

Senzaţionala constatare a comisiunilor consiliilor de revizie

LISABONA, 29 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. transmite:

Ştirile sosite din America anunţă că d. Roosevelt a fost foarte impresionat de rezultatele date de comisiunile consiliilor de revizie, după cum anunţă ziarul „Seculo". Ziarul scrie apoi că d. Roosevelt a anunţat că din 2 milioane de tineri care au fost examinaţi jumătate au fost găsiţi inapţi pentru serviciul militar. Din această jumătate 900.000 au fost respinşi din cauza relei stări a sănătăţii şi din cauza de inconveniente fizice şi morale. Cei 100.000 câţi au rămas au fost excluşi dela îndeplinirea serviciului militar din cauza insuficienţei educaţiei lor şcolare.

Cu privire la aceasta ziarul scrie că Statele Unite au avut totdeauna faima de fi ţara abundenţii şi lumea îşi făcuse ideea că lucrătorii şi poporul american erau cei mai fericiţi din lume. Deaceea ar fi fost de aşteptat ca o naţiune „bogată" trăind în „abundenţă" să aibă cetăţeni sănătoşi şi apţi pentru serviciul militar în scop de a apăra naţiunea cu arma în mână.

INCENDII URIAŞE LA LENINGRAD

BERLIN, 29 (Rador). — Ca şi în zilele precedente, bateriile grele germane au tras şi la 28 Octombrie împotriva Leningradului.

Au fost lovite centre de aprovizionare din oraşul înconjurat. Mari nouri de fum şi incendii dovedesc succesul artileriei germane.

Avioane de luptă germane au lovit deasemeni la Leningrad uzine de armament. Observatorii au constatat, după atacul aerian, două incendii uriaşe.

Artileria antiaeriană germană în acţiune

COMUNICATUL GERMAN

Trecerea spre peninsula Crimeea a fost străpunsă

Forţele inamice înfrânte sunt puse pe fugă

BERLIN, 29 (Rador). — Pătrunderea în Crimeea a reuşit, după cum află agenţia D.N.B., după zece zile de lupte grele.

Inamicul se retrage şi este urmărit.

*

BERLIN, 29 (Rador). — Dela Cartierul General al Fuehrerului, Inaltul Comandament german transmite următorul comunicat special:

Pe frontul de Est, în cursul unor lupte înverşunate, diviziile de infanterie în colaborare cu aviaţia, au străpuns trecerea către Peninsula Crimeea.

In cursul luptelor pentru străpungerea poziţiilor de apărare extrem de puternice, sovietele au pierdut în intervalul de timp dela 18 la 28 Octombrie, în total, 15.700 prizonieri precum şi 13 care de luptă, 109 tunuri şi o mare cantitate de alte materiale de război care a fost capturat sau distrus.

A început urmărirea forţelor inamice înfrânte.

*

BERLIN, 29 (Rador). — Dela Cartierul General al Fuehrerului, Inaltul Comandament al forţelor armate germane comunică:

După cum s'a anunţat printr'un comunicat special, divizii de infanterie în cooperaţie cu aviaţia au forţat trecerea către Peninsula Crimeei, după lupte înverşunate.

In cursul străpungerii poziţiilor de apărare extrem de înarmate, inamicul a pierdut între 18 şi 28 Octombrie 15.700 de prizonieri, precum şi 13 care de luptă, 109 tunuri şi o mare cantitate de material de război, care au fost distruse sau capturate.

S'a început urmărirea forţelor inamice bătute.

Trupele române au cucerit o insulă, care se află spre coasta de nord-vest a Mării de Azov, şi a curăţat-o complet de forţele inamice.

In bazinul Doneţului, formaţiunile aliate au continuat urmărirea cu succes a inamicului în retragere.

In sectorul nordic, „divizia albastră" spaniolă a cucerit mai multe localităţi, în cursul unor operaţiuni de mare amploare şi a făcut din nou un mare număr de prizonieri.

Puternice formaţiuni de avioane de luptă au bombardat cu bombe incendiare şi explozive, Moscova, atât ziua cât şi noaptea. S'au putut observa explozii violente şi incendii mari.

Alte atacuri aeriene au fost îndreptate asupra Leningradului.

In cursul unei urmăriri, care a durat mai multe zile, submarinele germane au scufundat 14 mari vase britanice, greu încărcate, cu o deplasare totală de 47.000 de tone, dintr'un convoi britanic care venea în Anglia dela Gibraltar şi care era puternic escortat. Deasemeni, a mai fost scufundat şi un distrugător, care făcea parte din escortă. In felul acesta cea mai mare parte din convoi a fost nimicită. Numai câteva vase mici au reuşit să scape cu fuga.

Avioane de luptă germane au bombardat în noaptea de 28 spre 29 Octombrie instalaţii portuare şi instalaţii de aprovizionare de pe coasta sud-vestică a Angliei.

Câteva avioane de bombardament izolate au întreprins atacuri de hărţuire, în cursul nopţii trecute, contra Germaniei Occidentale şi Centrale, dar fără eficacitate.

Aviaţia britanică a pierdut 48 de aparate în intervalul de timp dela 22 la 28 Octombrie.

In acelaş interval, 7 avioane germane au fost pierdute în lupta contra Marii Britanii.

RUŞII RECUNOSC CĂ NU POT STĂVILI INAINTAREA GERMANĂ IN BAZINUL DONEŢULUI

GENEVA, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

Corespondentul militar al ziarului TIMES declară că situaţia din Rusia Sovietică trebue considerată ca gravă.

Inşişi ruşii admit că nu s'a putut încă stăvili înaintarea germană în bazinul Doneţului.

MOSCOVA SUB TIRUL CONTINUU AL ARTILERIEI GERMANE

Populaţia cuprinsă de panică de abia mai poate fi stăpânită

STOCKHOLM, 30 (Tel. part.). — ARTILERIA GREA GERMANA A INTRAT PUTERNIC IN ACŢIUNE IN FAŢA MOSCOVEI.

DIN SURSĂ SOVIETICĂ SE ANUNŢĂ CĂ PANICA A CUPRINS INTREAGA POPULAŢIE, CARE CU TOATE MĂSURILE DE TEROARE ABEA MAI POATE FI STĂPANITĂ. TOŢI LOCUITORII DIN PARTEA DE VEST A ORAŞULUI FUG IN MARE GRABĂ IN PARTEA DE RĂSĂRIT A CAPITALEI. GĂRILE AU FOST OCUPATE MILITAREŞTE SPRE A SE EVITA PE CÂT POSIBIL EFECTELE PANICEI DESLANŢUITE.

A DOUA FAZĂ A LUPTELOR VICTORIOASE DIN RĂSĂRIT SE APROPIE DE SFÂRŞIT

BERLIN, 29 (Rador). — D. Suendermann, directorul adjunct al presei Reichului, a publicat în „National Socialistische Partei-correspondence" un articol intitulat „Hotărîrea" în care arată că a doua fază a luptei în răsărit, în care Germania a şi dobândit victoria, se apropie de sfârşit.

Aţâţătorii din războiu şi impostorii din Londra, scrie el, să nu se cramponeze de ultima speranţă ce le-a rămas şi să nu se îmbete la gândul că lupta continuă mai departe în răsărit. E prea naiv a crede că atunci când lupta este hotărîtă din punct de vedere strategic, ciocnirile trebue să înceteze îndată.

In 1870, de pildă, după bătălia dela Sedan, soarta războiului fusese hotărîtă, dar pacea nu a fost încheiată imediat. Ea nu a putut fi semnată decât după violente lupte ulterioare.

La răsărit am intrat deasemeni în această a doua fază a luptei. Ea va mai cere sforţări grele din partea bravilor noştri soldaţi din toate armele. Trebue să ne aşteptăm ca inamicul periid să mai adune deseori forţele sale, să mobilizeze franctirori şi să ridice baricade în oraşe.

In asemenea condiţiuni, încheie d. Suendermann, vom mai avea a informa publicul despre noui înaintări ale trupelor germane.

Instalaţiile portuare dela Kerci atacate violent de aviaţia germană

BERLIN, 29 (Rador). — Din sursă autorizată se află că în ziua de 28 Octombrie avioane de luptă germane au atacat din nou instalaţiile portuare dela Kerci.

Lovituri aruncate în plin asupra obiectivelor au atins vasele din port şi instalaţiile de transbordare. Un depozit de carburanţi a fost incendiat de o bombă.

In zona maritimă din jurul Kerciului, trei vapoare comerciale sovietice, cu o deplasare totală de 3000 tone şi şase ambarcaţiuni au fost scufundate de bombe.

Alte şapte vase, cu o deplasare totală de 8500 tone, au fost grav avariate.

„ROSTOVUL ESTE IN PRIMEJDIE" AFIRMĂ OFICIOSUL MILITAR SOVIETIC

STOCKHOLM, 30 (Rador). — Corespondentul agnţiei STEFANI transmite:

S anunţă din Moscova că ziarul KRASNAJA ZVEZDA, organul armatei sovietice, semnalează gravitatea situaţiei în sectorul meridional al frontului de răsărit, unde forţele germane, italiene şi aliate continuă să înainteze.

Ziarul îndeamnă trupele sovietice „să se bată până la ultimul om" şi adaugă că „Rostovul este în primejdie".

Ziarul sovietic adaugă că generalul Wawell ar lua în grabă măsuri de apărare şi s'ar gândi să trimită un corp expediţionar în Caucaz.

BOLŞEVICII SE IMBRACĂ IN UNIFORME GERMANE

BERLIN, 29 (Rador). — Agenţia D. N. B. află că se înmulţesc cazurile în care bolşevicii folosesc uniforme germane.

Astfel, un artilerist german a declarat că la 10 Octombrie a întâlnit în regiunea Kremenciug un soldat în uniformă germană, care i-a cerut pâine. Deoarece, vorbea o limbă stricată şi părea suspect, artileristul s'a apropiat de el spre a-l cerceta mai de aproape.

Cel care ceruse pâine a scos atunci revolverul şi a tras cinci focuri dintre care unul a trecut prin manşeta artileristului german. S'a dovedi apoi că era vorba de un bolşevic, care îşi procurase uniformă germană.

Desăvârşirea marei victorii din Ukraina

BERLIN, 30 Octombrie. (Telegramă part). — Străpungerea frontului şi pătrunderea în Crimeea, fapt mărturisit şi de Sovietici, este comentată de presa germană mai mult decât orice relieiându-se importanţa strategică a acestei acţiuni pentru viitoarea evoluţie militară în acest sector. Insemnătatea strategică este invederată pe deoparte prin aceia că comandamentul german a îndepărtat cu desăvârşire orice ameninţare a flancului drept, pentru viitoarea înaintare în Răsărit. Această acţiune mai prezintă importanţă şi pentru faptul că spaţiul operativ al flotei de război sovietice din Marea Neagră devine din ce în ce mai strâmt. Flota sovietică după ce nu se va mai sprijini pe importantul port de război Sevastopol, va trebui să se retragă şi mai spre răsărit în porturile din apropierea graniţei turceşti. De altfel se subliniază în mod deosebit faptul că, după ce a fost deschis drumul în peninsula Crimeea, soarta unităţilor sovietice care luptă acolo se va pecetlui în chip identic ca în toate situaţiunile similare.

„Berliner Boersenzeitung" scrie că curăţirea terenului de ultimele forţe sovietice se desfăşoară sistematic. Diviziile germane care au dat peste cap rezistenţa inamică deosebit de crâncenă a Sovieticilor după lupte sângeroase de 10 zile, au putut demonstra din nou superioritatea lor de necontestat asupra resturilor armatei roşii, deşi în condiţii foarte defavorabile din punct de vedere al configuraţiei terenului. Lupta pe solul Crimeei menţionează „Berliner Lokalanzeiger" desigur nu va fi o plimbare, însă după cucerirea accesului în Crimeea şi după deschiderea strâmtoarei Perekop, trupele germane se vor putea desfăşura pentru atacul următor. E dela sine înţeles faptul că bolşevicii puneau cel mai mare preţ pe stăpânirea Crimeei. Sovieticii aveau de apărat aici întreaga poziţie a Mării Negre. Ofensiva germană prin urmare este pe punctul de a-şi consolida şi asigura şi mai mult prin cucerirea acestei peninsule, victoria desăvârşită din Ukraina.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9